

NO 36
సంచిక 3౬

విజయనగరము వాటరువర్కుగో పంపింగు
 స్తేషనుకొరకు బాగుగ నేర్చిన ఫిట్టరు యొకడు
 కావలెను. జీతము రూ 25 లు యిచ్చెదరు.
 అనుభవశాసనముగా నుండవలయును. కావలయు
 వారు “విజయనగరము మ్యూనిసిపల్ కౌన్సిలు
 చేర్చెను”కు వ్రాసికొనవలయును.

విద్యార్థులకు కావలసిన డ్రాయింగు బుక్కులు, ఎక్సర్ సైజు బుక్కులు, స్టూడెంటు నోటు బుక్కులు, ఇటాలియన్ నోటుబుక్కులు కలర్, బాక్సులు, డ్రాయింగు ఇన్ స్ట్రుమెంటు బాక్సులు, ఫుట్ రూల్స్ రబ్బరు తుండ్లు మరియు అనేక విధములైన సామానులు సరఫరాగా దొరకును వలయు వారలు క్రింది అడ్రెస్సునకు క్రాసి తెప్పించుకొన వలయును.

అంధ్రప్రదేశ్ కార్యాలయము,
హైదరాబాద్ నెం 212, మదరాసు.

అమృతాంజనము డిపో, 6 వ నెంబరు, తంబుకెట్టి వీధి, జార్జిటౌన్, మదరాసు.

హిందూమత మహాసభ

(మా ప్రత్యేక విలేఖరుని వద్దనుండి)

కాకినాడ మే 11. - నేడు రోజు 7 గంటలకు ఆంధ్ర

ధర్మ మహాసభానువంశమున చతుర్థాంశం హిందూమత మహాసభ ప్రారంభమయ్యెను. సభామంటపమున నెనులి పట్టాభిరూపం పు బివాక బహదర్ వాంజానీ సుబ్రహ్మణ్యం పంతులు నాథం పత్మనాభం మోరార్జున రామచంద్రరావు పంతులు డి.య.కే.టి. శేషగిరి రావు ముఖ్యపట్ల ఆయ్యతెరాయయ్య యగ్గిరాల పేజిశాస్త్రి సుమార్యపతి కాశీరావు వైదానంకటచలపతి పోలవరం జమిందారుగార్లు, శ్రీకల్యాణానంద భారతీస్వామిలవారు ముగ్గురు ప్రముఖులు ఆసీనులైరి. చల్లాపేరయ్య కాశ్రిగారు స్వాగతం సవాసము నిచ్చిరి. తరువాత ఆంజీ రఘునాథరావు పంతులుగారి సభకు అగ్రాసనాధిపత్యము వహించుట దివాక్ బహదూర్ డి.య.కే.టి. శేషగిరిరావు గారు పూరింకగ నభ్యుదయమొందించుట వారు సభాధిపత్యమును వహించి తమ ప్రారంభోపన్యాసమును జదివిరి. సభాకార్యదర్శి కాశీభట్ల బ్రహ్మయ్య కాశ్రిగారు సభయొక్క యుద్దేశ్యములను తెలుపు కొందరు ప్రతివాదిపంతులు హిందూమత మహాసభనుగూర్చి పునాసిందిరియు, మతకొందరు దేశభావ్యములను కవసరములగు కొన్ని సంఘసంస్కరణములను సోపానమున యీ సభయే యక్కరలేదని చెప్పి యుండిరియు చెప్పి యి వారసభకు సహాయముల సంస్కర్తలను గూర్చించుటకాదనియు, మతముమీద సాధారణమైన యేమిదయ్యును అభివృద్ధికి రానేరదు గనుక ఆంధ్రులు అభివృద్ధికి రావలయునన్న మతమునందు గూడ సభిరజేశముగల వారై యుండవలయుననియు చెప్పిరి. ఈ సభకు ఈశ్వరభక్తి పుణ్యక్షేత్ర సద్గర్భమున వెలయు శేషుడుయే తమవనిగాని యిరుల నాజేపించుట కాదనియు చెప్పిరి. వారి తరువాత శ్రీకల్యాణానంద భారతీస్వామి గారు హిందూమత మనశేమియు విషయముగూర్చియు, చిలకమర్రి లక్ష్మీనరసింహ చార్యులు గారు (విక్రమోదారమున) గూర్చియు, పెద్దిబొట్ల గుమ్మరామమగారు, (మతము-విజ్ఞానము) అను విషయమును గూర్చి యుపన్యసించిరి. మనసంఘము మున్నంతకాలము అభివృద్ధి సాధింపవలయుననియు చెప్పిరి. కావున తాము సభ్యులని సమ్మతించి ధ్యానంతులమై ప్రార్థనము తాము ఆచరించుటయు తమతోడి మహత్తుల నట్లావరించుటకై ప్రయత్నింపటయు స్వాభావికము. ఈ కారణముననే మన ప్రభుత్వమువారు మనమతములతో జోక్యమును కలిగించుకొనమని చెప్పి మనభృతజ్ఞతకు పాత్రులయిరి. హిందవులు మిగుల నుదారస్వభావు లనియు కావున సభ్యులు తమ మతమునందు మాత్రమే కలదని సమ్మతించి తమ మతములను భ్యంసముచేయుటకై ప్రాసక్తివారలతో తాము చేరదని చెప్పిరి, తమ యాచారములకు న్యతిరేకముగనే మాత్రమయినను యాచరించుటకు ప్రాసక్తివార నాదియెడల మిక్కిలి యవసాసమును జూపి వారియెడ కౌత్యముగ ప్రకటించుచుండురు. అట్లు గాక కాకినాడలో జరిగిన హిందూమత మహాసభ తాము గుండ్లరైలు కడముచున్నట్ల తగదయ్యే తమమతము శిషాచారములను సుసరించి బ్రతుకనిండెడియు కాశీభట్ల బ్రహ్మయ్యకాశ్రిగారు చెప్పినట్లుగా యొంతటి కఠనాగ్రహణకే నను ప్రార్థనారంభమయింపయెడ జూలి కళగళ మనడ. ఈ దినమున జరిగిన హిందూమతమహాసభ సర్వవింపబడినయు సవాసకులందరూ హిందూమతమునుగూర్చి చెప్పి, కుగ్గిరి, స్మృతి, ఇతిహాస, పురాణములనే ప్రమాణముగనుక బ్రహ్మశ్రుతియ, బ్రహ్మశాస్త్రాది వర్ణనకథల నొప్పికొనదు, బ్రహ్మచర్య, గాత్రవ్రత, వాక్వ్రతములకూడ చతురశ్రములను తత్సంబంధమైన విధుల నాచరించుచు నిత్యమైతిక కర్మల నాచరించుటచే చిత్రమిధిని సంపాదించుకొనటయు, తద్వారా సాధన చతుష్టయము లభ్యసించి యత్యాశ్రమమునందు బ్రహ్మజ్ఞానమును, బడసి బ్రహ్మకన్యసంధానమును యోగమువ్వారా యవలంబించవలసివదనియు ఇంచుట వ్యతిరేకముగ నాచరించువారు హిందవులు గారనియు చెప్పుటతో కేరణించిరి. ఈయభిప్రాయములే హిందూమతమునందు నిండుటల వ్యతిరేకమునెద్దాంతములను చిత్తసించువారు హిందవులు గారనియు చెప్పవారిలో ఏకీభవించకపోయినను వారుచేయు ప్రయత్నములు శేషము తాము ధర్మమును నిజమైట్లకొనుటకై యాదేరింకబడిన ప్రయత్నములగుటచే నుదారబుద్ధి గల యాంధ్రులందరూ విశాలహృదయులై వారి కార్యముల కడ్డురాక తమ తమ విశ్వాసము ప్రకారము ఆచరించుటకును తమ ధర్మమును సంపాదించుటకును సర్వవిధముల ప్రయత్నించిన నున యాంధ్రదేశ సుధికలములలో సభివృద్ధికి రాగలదని చెప్పి కచ్చును.

పర్యటన న్యాయస్థానము-కటకము

(ప్రేక్షకులకు పత్రికా విలేఖకు డిటుల వ్రాయుచున్నాడు.)

కటకపర్యటన న్యాయస్థానము ఈ నెల ఎనిమిదవ తేదీ మొదటిపర్యాయము విచారణ ప్రారంభించినది. ముఖ్య న్యాయమూర్తులు సర్ ఎడ్వర్డు కేమెంటు గారును న్యాయమూర్తి మర్పుడ్డే గారు న్యాయస్థానము నలంకరించిరి. 7వ తేదీ నాటికి వచ్చి ముఖ్యన్యాయాధికారులు 8 వ తేదీన ఉదయమున జిల్లా జడ్జి అల్లాన్ ను గారి తోడను, పర్యటన న్యాయస్థానపు "ఎక్స్ కీప్ యూ" రిజిస్ట్రారుగార్లు తొల్రై న్యాయస్థానము నంతయు పరిశోధించి చూచిరి. మర్పుడ్డే గారు 8 వ తేదీ ఉదయముననే కటకమున జేరి. న్యాయమూర్తు లానముల నలంకరించినట్లుట న్యాయవాది సంఘాధ్యక్షులు ఎమ్. ఎస్. దాసు సి. వి. ఇ. గారిటుల ఉత్పత్తిం చిరి. - న్యాయమూర్తులనాగ్నింతుట వారుసంతోషకృత్యము. ఒరిస్సా దేశపు పూర్వచరిత్ర సంయత జ్ఞప్తికి తెచ్చుకొనిన న్యాయమూర్తుల రాక మాకెంతయో సంతోషకరముగానున్నది. ఈకొత్తరాష్ట్రము నిర్మించి మాదేశముల గౌరవమునకు పాత్రులైనట్టి చక్రవర్తిగారి నియోజితులగు న్యాయమూర్తులను మాదేశములందరితరపున నేను మా యవనిమితసంతోషమును కృతజ్ఞతయును తెలుపుచున్నాను. ఈపర్యటన న్యాయస్థానము మాదేశమున నెల్లకాలము అవిచ్ఛిన్నముగా నర్థంవలయు నని మాదేశయులు లక్షలకొలది యభిప్రాయపడుచున్నారని నమ్ముచున్నాను.

అండలకు ముఖ్యన్యాయమూర్తు లిటులబడుటపట్టిరి మిరుచేసిన నన్యాయమునకు మిరువందములయింపుచున్నాము ఈపర్యటనన్యాయస్థానమిచ్చు కాశ్యతము మిరుకొరిన కోరిక సమంజసముగానున్నది. అది అట్టికావచ్చును. ఇట్టికిదియే భారతదేశమున ప్రభుత్వపర్యటన న్యాయస్థానము. కొలదికాలములో మిరుకొరినటులయిది సర్వకాలముందునది కాకపోవచ్చును. ఇట్టి ఏర్పాటు చేయుటకు మిరుకొరిన రాష్ట్రములో నేనుకొనించినది కాని దొరతనము వారు దాని కంగీకరించలేదు. ప్రస్తుత విషయములొనైనను మిరువందములననే ఈపర్యటన న్యాయస్థానము జరుగు బొందవలసియున్నది. శేషము త్రి గూనించుటతో తక్కినతన శేషములతోడలి విచ్చుటగూడ న్యాయచారులు మాకింతుక సహాయము చేయవలసియున్నది. పర్యటన న్యాయస్థానమువారు సంవత్సరమునకు నాలుగుపర్యాయములకన్న అధికముగా ఒరిస్సా దేశములోనికి రావలెను. కనుక శేషములను సంసిద్ధముగాజేయుటయందు న్యాయవాదులు తగిన బాగ్గిత్ర ప్రయత్నకొనిన గాని శేషము శేషముగా పరిష్కారము కావలెను. శేషముగా విచ్చుట పరిష్కారముకాని శేషములో న్యాయవాదులు వ్యాజ్య వారులను పాట్లుకు పురిచేయుటయు జేయవలయును "ఎక్స్ కీప్ యూ" రిజిస్ట్రారుగార్లచే కటకపర్యటనమున నుండు జిల్లామేజరుగార్లు జడ్జిగారి కీ న్యాయస్థానములో కొన్ని ముఖ్యమైనపనుల నియోగించియున్నాను. ఈ పర్యటన న్యాయస్థానము సఫలీకృతమగుట కటులజేయుట అవసరమని మాకు

తోచినది. ఒరిస్సా రాష్ట్రమున కిట్టి యేర్పాటులు జేయుటకుం దిదియే ప్రథమ యత్నము గాన పూర్వపాటులును ఉండవచ్చును మిరుకొరినదేని తగినయ్యటల జేయవలసి యున్నదనియు శేషమిర్పాటులు కొన్ని తీసివేయవలసి వచ్చుననియు, కొత్త విలేజ్ ర్యవలసి వచ్చుననియు, నేనే ప్రథమమున వచ్చితిని. కావున మిరుకొరినయ్యటల నాకు విశదముగ తెలుపవలయును.

ఈ పర్యటన పద్ధతిలో సజేక సాధక బాధకములున్నవి. ఈ కోర్టువారు వెంటనే విచారణ చేయవలసిన కేసులన్నయెడల పాట్లుకు గాని యిచ్చటికి గాని దరఖాస్తుల ఇంపుకొని మాకా సంగతిని తెలియజేయవలయును.

పిమ్మట కోర్టువారు కోర్టుని నుకరిమించిరి. న్యాయమూర్తులు కటకములో నికర్యాయము 15దినము లుండునటుల తెలియజేయున్నది.

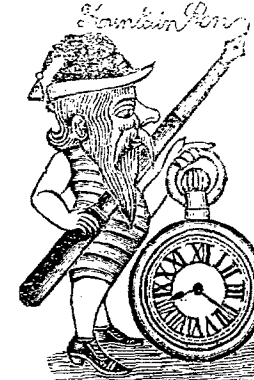
వెంకి ధర్.

బొంబాయి, మే 11. - మెక్సికోనుండి వెండి ఎగుమతి చేయకూడదను సంకల్పిత తెలిసినప్పటినుండియు బొంబాయిలో వెండిధర్ ఒక్కచూరుగ పాచ్చిపోయింది. తరునై దుర్రోజుల క్రిందట వెండి మిక్కిలి కఱువుగానున్నపుడు కడ్డీవెల రూ 98 తెలుపబడినది. క్రిందటి బుధవారమునాటి ఉదయమునకు వెండి కడ్డీ వెల రూ 89 లకు తగ్గున ఆ సాయంకాలమునకే రూ 92 లకు పాచ్చినది. నేటికప్పుడే రూ 96 లకు పాచ్చినది.

"సాంకేతిక గ్రంథకర్తలకు గుండు జగన్నాథము (కాకినాడలో) గారివద్ద పూర్వపు తెలుగు గ్రంథములు దొరకును"

బహుమతి.

"లండన్ స్పీసు పాకెట్టు గడియారము"

ఈ గడియారము మేము ప్రత్యేకముగా సీమలో నుండి రప్పించి యున్నాము. ఇది చూడుట కందమై తల భీగము నుండు ప్రాప్త అను గ్లాసు దూకు నుగరిగి బహు శాఖ్యమైన పుత్రో చేయబడి యుండును. ఇది ఇంగ్లీషు మాదిరి గడియారము. అనేక గడియారములు నికరయిందిమి. మా కంపెనీ చేరు ప్రఖ్యాతిపాలంబు తెలిసి రూ 2-0-0 ఫిరకలు మేలైన ఫోకటెక్ పేనా ఇనాముగా పంపించబడును. గడియారము ఫోకటెక్ పేనాతో క్రితుం రూ 3-0-0. వి. పి. చార్జి 0-5-0 ప్రత్యేకము. ఆంధ్రపత్రిక చందావారులకు మాత్రము ఇవ్వబడును. మీ ప్రతిక నెంబడును తెలుపవలయును. వి. ఎ. ఎస్. పాణి, నెం. 8 ఇతశివకొవిధి, మదరాసు.

స్త్రీజనమునకు ముఖ్యమగుభూషణము. చక్కని తెలకట్టు. పట్టువలె, మెత్తనై, దట్టముగానుండు నల్లనిశిరోజముల కోరని స్త్రీలుందురా? కామినియా ఆయిల్ (రిజినరు) స్త్రీలకు తప్పనిది. మెడనునకు పువెట్టువారలకును స్త్రీలకును, చెప్పి బనియేలేదు. ఉష్ణాధిక్యమునకు తలచల్లబడును, నొప్పిపోవు, బట్టకుల దాగుబడును, అన్నిటికన్న మిన్న నువాసన లలరించును. మైసూరు వస్తుప్రదర్శనమున బంగారుపతకము బహుమతి బడసినది. దీని ప్రాధాన్యాది విశేషముల బొగడుట కిదియేచాలును. పురక గ్యారంటీగా పూచీలు, ఇయ్యనెల, జేశమందంతలను వాడబడుచున్నది. యొకటియే. ఇంతవరకు వాడి చూడకున్నచో వెంటనే వాడుడు. నిశ్చయముగ సంతోషమును గలిగింకగల గొప్పవస్తువు. ఒక్కసారి వాడినచో అల్పవస్తువు మిరలే విడవారబారు. హెచ్చరిక: - కామినియా ఆయిల్ అడిగినప్పుడు కొందఱు మోసగాండు ఏదో యొక సామాన్యపు మానె చూపి "ఇది చాలబడింది. మిక్కిలి చాక" యనిజెప్పి దానిని కొనుమరి జెప్పచున్నారట. ఆమాటలచే మోసపోవకు. ఆ మానె లలో వారికి మిక్కిలి లాభము వచ్చుచుండుటచే అట్లు చేయుచున్నార. కామినియా ఆయిల్ రిజిస్టర్డ్ మాక్కు చూచి కొనుడు. ఒక సీసా 1-8 ర 1-0-0. వి. పి. ర 0-4-0 8 సీసాలు ర 2-10-0. వి. పి. ర 0-7-0 సోలూషన్ జెంట్లు, ఆంగ్లో. ఇండియన్ డ్రగ్స్, అండ్ టెలికల్ కంపెనీ, 55, జమ్నామనీడ్ మార్కెటు, బొంబాయి. మదరాసు ఏజెంట్లు- మెహతాపురమోర్తం మూర్తి, 29, చై నాబజారురోడ్డు, మదరాసు.

వృత్తాంత లేఖలు

ఇచ్చాపురం వార్తలు.

(మా స్వకీయ విలేఖన వర్తమానం)

బోర్డు ఎలిమెంటరీ స్కూలు

ఇచ్చాపురము, మే 10:— ఈ స్కూలు ఇచ్చట నుండు స్కూల్ ఇన్ స్పెక్టరు వారికిని, అసిస్టెంటు గారికిని యిష్టములేదయ్యి, తిని జరుపబడినది వారు వాగినివారను గొప్ప వదలిగలరు. కాని అప్పటికితము ఆకారము నెర వేరనట్లు కనబడుచున్నది. పుణ్యము దీని విషయమై పని చేయచున్నార.

మరంగి నెకండరీ స్కూలు

ఈ స్కూలు రెవెన్యూనుండి జూను 26వ తారీఖునకు ఎండకాలము నెలవ్రలకు మూడుబడి. ఈ స్కూలు హెడ్ షేఫరువారు వచ్చే నాల్గై మాసములో ఎల్. టి. బ్రెయి నింగుడు వెళ్ళుదురు.

శ్రీ మరంగి రాజావారు వాటన పూర్తియై వెట్టుటకు అనుమతి యిచ్చినవలననదని స్కూల్ ఇన్ స్పెక్టరు వారిద్వారా డైరెక్టరు దొరవారికి దరఖాస్తు వెట్టివారట!

శ్రీ రాజావారి ఉద్యమము వధువును గాక.

బోర్డు.

మాఖాయపురాలను ఇన్ స్పెక్టరు చుండట్లు రానుచుండ రాజావారు జీతము చుట్టు పడ్డదివారి 8 నెలలు నెలవ్రపుచు కొనినందున వారిస్థానే బాసవాసి పట్నాయకుడు క్రిందటి నెల 30వ తారీఖునచ్చి చార్జీ పుచ్చుకొన్నాడు.

4వ తేదీని జిల్లా పాలీసు నూవరం పెండెంటువారు భార్యానమితముగా యిచ్చటకు దళదీసివారు.

డిప్యూటీ తహసీల్దార్.

అప్పన్న కాశ్రి గారిని జమాబందీ చేయటముగాను బరం పురమునకు రెండు నెలలు వరకు బదలాయించిరి. కాన వారిస్థానే శ్రవణభట్ల అక్షులనరసింహం వంతులుగా 9 వ తారీఖున కాశ్రి గారిస్థానే చార్జీ పుచ్చుకొనిరి.

కాలనూనము.

ఎండలు అతితీవ్రముగానున్నవి. వాతానురోజులయినది గాలిలేదు. అయినప్పటికి ఎల్లప్పుడు యెంకలో ఒకరు జిల్లా అధికారులు యిచ్చటికి వర్తమానము చేయటకు వచ్చుచుండురు. నందడిగా నుండును.

కడప వార్తలు.

(మా స్వకీయ విలేఖన వర్తమానం)

కాల ఫిలి.

కడప మే 10:— ఎండలు మిక్కిలముగ నున్నవి రాత్రియు ఉత్పదము నిర్భరముగ నున్నది. చివకు వడలేదు. కొలాయిలలో మాత్రము యంకను నీరు చాలినంత వచ్చుచునే యున్నది.

ఉద్యోగ విషయములు.

మా జిల్లా కలెక్టరు సి. వి. కాటరేట్ సి. వి. ఇ. వి. సి. యన్. గారు పి. సి. డబ్లీ గారికి చార్జీ కొడిగిరి. ముఖ్య కరవదారు యన్. వీరాస్వామిచాయకుడు. వి. ఎ. మాడు మాసముల నెలవ్రయిడ కలెక్టరు వారి స్థానే రా. గోవిందరావు, వి. పి. గారిని నియమించిరి. రా. గోవిందరావు గారికి బదులు బద్వేలు తాలూకు వి. శ్రీనివాసరావు గారు తాళిదారుగా నియమింప బడిరి. వి. శ్రీనివాసరావు గారికి ఎడలు టి. యం. చల్లి కాన్సు అయ్యరు వి. పి. గారు పబ్ టుటిస్ట్రీలుగా నియమింప బడిరి.

మరణము.

హోద్దుటూరు తాలూకు తాళిదారుగా ఉండి నెలవు గాక వెల్లిన వారడాకి తేవేగిరిరావుగారు వి. పి. వి. యల్. కాల మృత్యువునోట బడినందుల కెంతయు చింతింపబడుగ నున్నది. వీరు పట్ట పరీక్షలు కృతార్థులైనది మొదలు తమ ఉద్యోగము తాళిదారు చేయవలయు ననియు, వి. యల్. గ్రామచేసినందులకు న్యాయవాది కృత్రి నలంబించి న్యకం కృత్రిగా పరీక్షించ వలసిన దనియు నేవాక్యత్రి గానవలసినదనియు బోధించిన మిత్రునిమాటలు సరకు గొనక నాక్యత్రిగా అనేక ప్రయాసలకు ఓర్పుకొని తుట్టుకుదకు ఫరీక్యరి మరేధులైరిగాని, పరమేశ్వరుడు వీరికట్టుదలకు యిచ్చుకొని యింకను కొంతకాలము ఆయువు నొసంగిమికి తరము చింతిల్లుచున్నారము.

యోగిశ్వరుడు.

కడపపట్టణ వాసులకు శ్రీ పరమహంస సచ్చిదానంద యోగిశ్వరులవారు ఇచ్చట వారి యోగముహిమను వెల్లడిపర చుచు జనులవృద్ధులనుండు భక్తిని నెలకొల్పుచున్నాడు. జలమునందు ప్రాణాయామముహిమచే విభిధానములు చేసి కొని తేజును బ్రహ్మస్వరూపమును గురించి ఉపన్యసించు చున్నాడు. వీరు శివలింగప్రతిష్ఠచేయ నుద్ద్యుతులై ఇచ్చట నున్నాడు.

వరంగల్లు వార్తలు.

(మా స్వకీయ విలేఖన వర్తమానం)

ఆత్మహత్యలు.

వరంగల్లు మే 10:— మాగ్రామములో నెలదినములలో నిద్దరుశ్రీమ. హోదామాత్యచేసికొనిరి ఇంకలో నొకరు మార్కావశ్రీ. రెండవవారు కాపులు. మార్కావశ్రీనముడు దాప్త రుగారు లేక నీహోదీసువారు దహమనకు నెలకొచ్చిరి. కాపు శివముడు దాప్తరుగారితో కలసి ప్రేతభూమికి గొనిపోన నెల వొసంగిరి. మార్కావశ్రీనది ఆత్మహత్యలకి ప్రాణముగొనబోయి నట్లు వాడుక. కాపువది సంగతి యంకా నిజము తెలియ రాలేదు.

రేయిత్వ బండిలో దెబ్బలు.

మొన్నటి దినుసు నీకింద్రాబాదునుండి రెవనాడకు పా య్యే కరణ ప్యాసంజనబండిలో వరంగల్లునకీల పెండెం. గో పాల్ రావుగారు నీకింద్రాబాదునుండి వరంగల్లు వచ్చుచు మూడవతరగతి గదిలో బండుకొనివారట. ఆగదిలోనే జనగాం నేషనల్ యెక్స్ ప్రెస్ యంత్రాగ్రయాణిమకు బండికాజీ చేటు ప్రేషకోడు రాకపూర్వము వచ్చుదారిలో పక్షిగాలి తీవరని బలవంతపరచెనట. అందువద్ద పక్షిగాలికి కొవంనచ్చి ఒక చెంపకాయ వేసెనట. దానిచయ ప్యాసంజనుకు కొవంనచ్చిరి బండిలోయుండె ఆలారం గొలుసుకు రెండుసార్లు లాగెనట. తరుణమెబడి ఆగిపోలీసువారు రైల్వేవారు విచారింపి గొలు నులాగిన వారిని ఆరెస్టుచేసి కాజీమేటులో దింపి బానికీ యరు వాడు 20 రూపాయలు జరిమానా విధించిరి.

నాటక సమాజములు.

మా గ్రామమునకు కొత్తగా కంఠంమెట్ట పొందు తియె టరు అనకాపల్లినుబ్రహ్మబిల్వాలాన సమాజమును మరియొ ఒక నీసి మెటి గ్రామమునకు వచ్చి యున్నది. కంఠంమెట్ట కం పిసివారు యిప్పటికి రెండు నాటకములు పురస్కరించి. అనకా పల్లివారు నీసి మెటి గ్రామము ఇంకా హోరంబిందలేదు. అనకాపల్లివారు యిప్పుడు వాకీకులుల సమేతులగ విచ్చేసిరి. వీరు నాటకము హిందీభాషలో పురస్కరింతురట.

పాలీసు వాకాలోనున్నది.

చిట్టచివకు నివాసరూపువారు పాలీసు వాకామెత్తి దానివరసరమందునే యింకొక వాకాకట్టలయునయియు నున్నది వాకాలోనే కట్టించ వలయునని ముఖంబాచీచేసిరి. మనీయు యెన్నిగాని కట్టించవచ్చునుగాని సమీపములో అనగా 40వ నులమారములోనే, నొకపురాతనమైన జేవలయముగలదు. అందువలన హిందువులకు ఒకానొకప్పుడు ఉత్సవసమయ బల యందు ఇబ్బందులు కలుగుటకు కారణములు ఉండును. కడక కొడుటి కోటిశ్వరులు ఆలూహజుకుకు అప్పిలచేసిన బాగా నుండును.

గుంటూరు వార్తలు

(మా స్వకీయ విలేఖన వర్తమానం)

శింకరజయంతి.

గుంటూరు మే 10:—వైశాఖసప్తమి ఆదివారము పా యంకాలము 5 గంటలకు శ్రీ శింకరజయంతి శ్రీ కొండ్లి కొటిలింగముపంతులుగారి గృహమును జయప్రదముగ జరపం బడినది. లక్ష్మరాజు వేంకటగోపాలరావుగారు శ్రీవారి జీవిత మునుతుంది చక్కగను, జనరంజకమును నుపన్యసించిరి.

కళావంతుల సంఘసంస్కరణసభ.

గుంటూరునందు చాలకాలమునుండి వేదావ్యుత్తముడు న్యవహరించుచున్న మదైలరాములు అనే వేశ్యునిని వై సంఘమువారి కట్టుబాట్లకు, తీర్మానములకు చక్కగ ఆటా దించి ఆమెదింది తన మేముమున వుంట్రి మాని వై సంఘములో జభ్యుగాగ జేరనందులకు మిక్కిలి సంకీంచు చున్నాడు. తదితరులగుడ ఈమె మార్గదర్శకం వెల్లుకొని నీచమైన వేశ్యుత్తమా సంఘమును వృద్ధికిదెత్తునుగాక!

ఒకమరణము

చాలాకాలము గుంటూరు జిల్లాలోను, తదితర తెలుగు జిల్లాలలోను జిల్లా రిజిస్ట్రార్లకు బరిచేసి ఉకకారవేతనము

బుచ్చుకొనుచు, గుంటూరుతాలూకా పెన్సిడెంటుగాఁ బనిఁ జేయుచున్న గుంటూరు వాసుడేవాశ్రీ గారు 9 వ తేదీ నాయం కాలము 8 గంటలకు స్వర్గములయిరిసి తెలుపుటకు మిగులు జింజిల్లుచున్నాడు.

ఫిలిక్ గుమారు రెండువారముల క్రితము వచ్చి పూర్తి అయినందున నాటకములేసి పండితులకు వస్త్రవాసము జేసిరి

గుంటూరు తాలూకా క్రిసిడెంటు

గుంటూరు వాసుడేవాశ్రీ గారు వాడొందినందున, వారు నిర్వహించుచున్న తాలూకా (పెన్సిడెంటువది) భారీ అయినది. ఈ కడకు అనధికారుల కియ్యవలసినదగ (ప్రభుత్వమువారు కాసింజిబుండగ విలలో మాకలెక్టరుగారైన రాయ దొరగారు ఉకకార వేతనముం బొందుచున్న ఉద్యోగముం కిచ్చిరి. ప్రభు త్వోద్యోగమున కనన్యబుల తలంచి ఉకకార వేతనమిచ్చి వెదల బంపనవారు తిరిగి తాలూకా (పెన్సిడెంటు ఉద్యోగమున కట్టుబడుములో మాకు తెలి బుడున్నది. గతింజనదానినిగుటింజి విచారింపుటంక మంచిదిగానుగదా!

ఈ సర్కారుచయనకు శ్రీకలెక్టరు వారవారు చక్కగ ఆటాచింది ఈ అనధికారపదవి, సయ్యబయినట్టి, యాతర అనధికారి కియ్యుని తలంచెదను.

మారకనమాల్లి యునజననారస్వతవంశము.

(మా స్వకీయ విలేఖన వర్తమానం)

మారకనమాల్లి మే 10:—మాగ్రామమునుండి గడదిన ఏప్రిల్ నెల 29 వ తేదీని మోక్షాముల వై. ఎమ్. ఎల్. ఎ. సంఘునిద్వారము తమకుం గల సామరాగైకమత్యమును వెల్లడి పరచుచు వర్తనర్థంబుత్వమును బహుజనుకతో జటిపిరి. బల్లారినివాసులకు సి. యన్. నుబిన్యాశ్రయిత్ గారు ఆగ్రా నవాధికత్యము నహించిరి. బల్లారికలెక్టరు మస్కూద్దొవరగా రును బల్లారిరాప్రభువుల రాఘవాచార్యులు వి. పి. వి. ఎల్. గారును కొందరు ప్రభువులు సభ నలంకరించిరి. సంఘుకా ర్యదర్శి యదంతే వెంకోవాచార్యులు గడదిన సంతర్పరము నుండియు జరిగి. టి సంఘ కార్యముల ని జేసవత్రియను జరిపిరి.

తనవార నీమూలములో బీదబాలుర జేసవమా ర్గమై యిరుగుపూస వార్ల భవంతులకు కొంతకరము చుదా మూలమున నేకరించి బీదబాల సహాయంబు ముమేర నొక సంఘును స్థాపించి యుండిరి. దీని గుటించి తత్సంఘవర్తక విజ్ఞాపనప్రతియనందు కాన్యదస్యలైక టి. వేంకటరమణా చార్యులు వి. పి. వి. ఎల్. గారు తిరుచులరావు వి. పి. ఎల్. టి గారును చరిదిరి. సంఘముండెల్ల విద్యార్థులకుం బాలినంత ధనములేదు. అందుకొండై ప్రతిసంతర్పరము ఒక వాటక యును ప్రదర్శించి దావలన వనూలకు ధంకును సంఘమున కిచ్చునట్లు గడదిన రెండు సంతర్పరములందు ఏ గ్నాటుచేయు చుండినియు కాన్యదస్యలు కాన్యద వేదనముందు తెలియ జేసిరి.

రాఘవాచార్యులు మొదలగు వా కుభాసంఘములకు గురించి యుపన్యసించిరి. అంత న్న వాసాధికరము లేది ఈ సంఘముల ప్రయత్నములు వ్యాపారాధిక్షక మన్నవరియు బీదబాలసహాయసంఘము ముదితవృద్ధిలోనికి వచ్చుగాక యని యు కోరిరి. రాత్రి పూకుకాశ్రాధిక్షక నాటకమును పుర ద్శించి. మరుచటికియన బామును సభకు వచ్చిన వెద్దరుకు మ్యును కలిసి విచారించిరి.

వెలయనాం (పద్మనాథుడు):— ఈ నెల 10వ తేదీ

కాకితాడ పురంబున యాంధ్రవిహారసభకు జావపచ్చిర కొత్తపల్లి, కొండెంపము, గోపన, కొవ్వూర, తిమ్మాపురము, మొదలగు గ్రామముల వెలయనా రందముల రెడ్డుమువారి బుగా లొయండు గలసిగిని వె. చువంపు సంస్కరణాధిపతులై సంఘాధిపృద్ధి కరములకు ఏమములు గొంత మోదజేసిరి. సభ కాకతాళితు న్యాయులు గా నూడినకుటచే కొద్దియంది మాత్రమే యుండిరిగాని తిగి 20 వ తేదీని వివాపులకు రావు శేషయ్యగారి మేదయందు వెలయసంఘ మంతయు సమా జేశమై సంఘాధిపృద్ధికరములకు విషయంబుల యోచన నెంచి యుండిరి. గోదావరి జిల్లాయందుండు వెలయనా రందలు తీర్మా నంబుల నిశ్చయనంతరంబున ఉకారపరీభుండును గుణిధి యు నగు శ్రీ నీతికాపురాధీశుంయెడుకు నుంచ నుద్ద్యుతులై యుండిరి — వెలయ సంఘాధిపాని.

ఆంధ్ర గ్రంథ భాండా గార సభ

నెల్లూరునం దత్తులపామమలో సమావేశమగుట

అహస్వసంఘాధ్యక్షుని యుపన్యాసము.

(మా ప్రత్యేక విలేఖను యొద్దనుండి)

నెల్లూరు మే 12 — కేటి ఉదయము ఎనిమిదిన్నగ గంటలకు తృతీయాంధ్ర కేట గ్రంథాలయసభ లక్ష్మీవరసారెడ్డి పురమండలమున నమావేశమయినది. మామయినదియందకి లైగా (సలినెరులు, పురాణం మూలకా త్రి, చల్లా శేషగిరిరావు, గొల్ల పూడి సీతా రామకృష్ణగార్లుకు బాహుర జమిందారు యున్న గు వారును పురములోని ప్రముఖులు ఆయంవర్ల కృష్ణారావుకుంటులు ఒంగోలు శంకటరంగయ్య, వంతా నరాజయ్యలు, తూములూరి, శివరామయ్యగార్లును సభనలంకరించిరి.

జ్ఞానోదయసమాజ సభ్యులకు శేషచాగారు చేసిన దైవప్రార్థనతో సభ ప్రారంభమయినది. అనంతరము అహస్వ సంఘాధ్యక్షులు ముందువోలు చెంగయ్యకుంటులుగారు ప్రతి నిధులను ప్రేక్షకులకు స్వాగతమునుగురు తమ యజ్ఞ శాస్త్రమును చదివెరి.

వారి యజ్ఞశాస్త్రమునుండి కీర్తినివిను యములను ప్రక టించుచున్నాడు.

ఆంధ్ర జేతనునందు గ్రంథాలయోద్యమము సామాన్యాంధ్రోద్యమముకంటె చాలా సంకల్పరహితము పూర్వమే యుద్ధమించినది. గోదావరిజిల్లా భీమవరం తాలూకాలో దాదాపు 20 సంకల్పరహితములకు ముందే దాదాభాయి నవరోజి, కందుకూరి వీరేశలింగం కుంటులు, వీరి సమితి నాడులలో గ్రంథాలయసమాజములు స్థాపించబడినవి. ఈవల ఆంధ్రోద్యమము ప్రజ్వలనమైచి మొదలు నూతనగ్రంథాలయములు పెక్కుచోట్ల నుద్భవించినవి. మహనీయులగు గోఖలే సాటించిన రీతిక జనులకందకి దృఢ్యతనునాతేకనే నిర్బంధముతో నై విద్య నేర్పరలయును ఉత్తమాదర్శము గూడ యిందుజ్ఞప్తపా కాదయై పునర్నించినది. ఇట్టికి నూత సంకల్పరహిత గాడే ఉత్తర హిందూస్థానమునందు రామమోహన రాయ మొదలగు మహా పితరులొక్క శిక్ష వ్యాపించి జకలు తమయందు గలిగియుండు సాంఘిక దురాచారములు విద్యలే మిచే కాల్పితముగ నిల్పినవని తెలిసికొనిరి. అట్టి శిక్షలబలము ఏ కారణముచేతనో దక్షిణహిందూస్థానమునకు వ్యాపించుట యందు చాలాకాలము గడచినది. కుదకు సామిప్యకారణము చేతనో హిందూజాతకు పురాతన చరిత్రకలనను పురాణ గాధల కలనను యీ జేతనున కాలించి సుఖదుఃఖము లెల్ల ఉత్తర మునుండి దక్షిణమునకు పునరించిన రీతి ననుసరించియో, నై పితరులొక్క అశీర్వాదము ప్రభవముతో ఉత్తరపు జిల్లాలకు సంక్రిమించియు కలనమున్నది. ఈ యాశీర్వాదబలము నా నాట జేతనునందు వ్యాపించ గలదు. నెల్లూరు మండలమును గూడ ఆంధ్రకచరిత్రకలన జకరిక ఆంధ్రోద్యమమును ములయును ఈ మండలమును పూర్వము దక్కియుండిన సాగ్రీ శస్త్రమును మరక సామిబడిన యెడల, యీ జిల్లాకుండు గూడ దక్కినజిల్లాలకును పులనే యీ యజ్ఞద్యమము సంపూర్ణముగ పులకంతము కాగలదు.

మనదేశముయొక్క జాతకము, సాంఘిక, ఆర్థికస్థితులు బాగుననుటకు విద్యయే ప్రథమ సాధనమునకు గురించి లిన్నాభి ప్రాయములేవు. సామాన్యముగ మనదేశమునందు విద్య నేర్వవారు బ్రాహ్మణులై యున్నారు. దేశమునందున్న ప్రజాసంఖ్యలోగారు అధిక నూత్రాంతమై యున్నారు. రీతిక సజాతులకానికి విద్యయున్నట్లు తేను. బ్రాహ్మణేతము నేవాధ్యయనమునకు అర్హులు కావను కావనము యీ కాలమున సాగ నేరదని మనకంటకి తెలిసియేయున్నది. విద్యచే గౌరవార్హులైన బ్రాహ్మణులు వారి స్వహాలికి యితర జాతులవారికి గూడ పాటుపడుచున్నాడు. మనదేశము ఇట్టి స్థితికింకె మంజిస్థితికి కావలసియున్ను. సామాన్యవిద్యము పారిశ్రామిక విద్యయును బహుశ మై దేశముపరిశ్రమను అభివృద్ధికి రావలసింది అత్యవసరమై యున్నది. ఇందుకు బ్రాహ్మణులు నేర్పువిద్యగాని వారుచేయు ప్రయత్నములుగాని చాలవు. అనేక శతాబ్దముల నుండి సంఘాపకాగములైన వృత్తుల నలంబించుచుండు జాతులవారికి విద్యనుబిచ్చగాని అయావృత్తులు బాగుపడవు. అవృత్తులకు సంబంధించిన పరిశ్రమ లెట్టివియు వానియందు భవార్థము లెట్టివియు లే, వానలన పనులు చేయువారికిని

దేశమునకును గాదగిన సంపద యెల్లు లభ్యపడుననియు, యీ విషయములు కేవలము కాస్త్రోభ్యాసముచేతనే తెలియ నేరవు. ఇందువలన ఉపన్యాస సౌమ్యము కలుగవచ్చును గాని పారిశ్రామిక విద్యలుగాని వృత్తులుగాని బాగుపడ నేరవు. విద్యాభ్యాస మును కార్యానుభవములన కలుగువిభాసమును నొక్కచోట సంధించినగాని విద్య ఫలదాయకముగాదు. ఇట్టివంధికి బ్రాహ్మణేతరతలకు నుచితవిద్య కరవుటయే ప్రధానమార్గమై యున్నది.

1911 సంవత్సరములో సంపాదించబడిన యెన్నికలను బట్టి నూడగా, తెలుగుభాష మాటలాడు అన్ని జాతులవారిలో పురుషులసంఖ్య 77, 18, 707 అయి, వీరిలో బ్రాహ్మణులు 2,20,290 మాత్రమే అయియుండియు వారిలో చతురులన్న వారు 1,56,854 ఉన్నారనియు తెలియుచున్నది.

బ్రాహ్మణులలో 100-కి 70 మంది, కోమట్లలో 100-కి 52 మంది, కాపువారిలో 100-కి 9 మంది, సాలెవారిలో 100-కి 15 మంది, మాళవారిలో 100-కి 18 మంది, మాడిగ వారిలో 100-కి 75 మంది, చతురులన్న వారని తెలియుచున్నది. జనాభాలెఖలో చతురులన్న వారన గాత్రతమపేర్లు మాత్రము వ్రాయును నేర్చుకున్న వారకుడ చేర్చబడి యున్నాడు. బ్రాహ్మణులు, కోమట్లు తప్ప తక్కిన జాతులవారిలో యెట్టివాడు బహుశముగ నుండును. తక్కిన పీనజాతులవారిని నిన్ను జాతు లవారని వర్ణనవారిండుటకు పాస్థితి యంతకన్నను శోచనీయ మై యున్నది.

ఇది వ్యవసాయ పాణిజ్యాది వృత్తుల నలంబించు వారి యొక్కయు అట్టి వృత్తులలో నూలి నూలి చేయువారి యొక్కయు స్థితియై యున్నది.

ఈజాతులవారికిని వాగు చిరకాలమునుండి చేయు వ్యాపారములకును, వారి సౌఖ్యమునకును, వారివృత్తుల స్రావ లభ్యములకును, ఫలము ననుభవించు సంఘమునకును మంజిస్థితి గలదు. కిచ్చించలయున్ను, మనముచేయు ప్రయత్నము లెల్ల గొప్ప కరముల యందును, సామాన్య జట్టుల ములందును మాత్ర మే నాక వానికి దూరముగనుండు గ్రామములయందును గూడ చేయుటయును. ఎచ్చటగాని విద్య నేర్వదగిన బాహుర దలిదం డులతో పిల్లలను మరీయొక గ్రామమునకు విద్య కొరకు వంపములు న్యాయముకాదు. ఆశోక్యమనియు మంచి గానిని, ప్రాణాధారమైన మంచిస్థితిగాని, ఎంత అవసరములై నెంత మండలసినకై యున్నవో, యట్లే ప్రథమ విద్యాభ్యాసమునకు అవకాశము నిచ్చు పాఠశాలలును వాని కుపకరణములైపుస్తక భాండాగారములును గ్రామపాఠశాలలు అను అయియున్నాడు.

ఏ గ్రామమునందుగాని ప్రజలకు నేర్పబడువిద్య, సామాన్య విద్యయేగాక ఆయావృత్తులవారికి యావయోగపడు పారిశ్రామికవిద్యగూడ చేయించదలెను. ఇందుకు ప్రతి గ్రామ పాఠశాలయందు వ్యయసామము, శేత, మొదలగు వృత్తుల నభివృద్ధినికై తెచ్చు మార్గములెల్లెడి గ్రంథము లతో గూడిన భాండాగారము నేర్పరచ బడలెను.

ఇందుల ప్రయత్నము కొంతవరకు ప్రభుత్వమువారును స్థానిక సంఘములువారును చేయుచున్నారని వారికి ప్రజలెల్ల దోహ్దులు కానియెడల వారి ప్రయత్నములు కొనసాగ జాలవు. ఇందులకు ప్రజలుచేయు ప్రయత్నములకు ప్రభుత్వ మువారి సహాయముగూడ కావలసియున్నది. రీతలనపాఠశాలలకును భాండాగారములకును కావలసిన ఆలములును నిర్మించుటకు పుస్తకములకు కొయ్యసామును మొదలగునవి సంపాదించుటకును గానలసిన ద్రవ్యముకొంతవరకు లభ్యమగుటకు ఇట్టి పద్ధతుల బ్రీకారిమే చాలింత యవకాశమున్నది. దీనినిపూర్తి గా ఉపయోగపరచుచున్న యెడల చాలామేలు కలుగగలదు.

ఏ యజ్ఞద్యమముకొరకు ఈసభ సమావేశ మయి యున్నదో అట్టి యజ్ఞద్యమమునకునుచెప్పబడిన గ్రామపాఠశాలలోపరణముగ స్థాపించుటకు భాండాగారములకును పరస్పర సంబంధమెట్టిదనియు, రెండువిధములైన స్థాపనలకు అవసరమ సంబంధముండుటలన గుణిదోషము లెవ్వనియు; పాఠశాల

భాండాగారములెట్లుండినను, సార్వజనిక భాండాగారములు స్థాపించువిషయములో ప్రభుత్వమువారి సహాయము నునము కొరదగునా, కోరినయెడల యెల్లు లభ్యపడగలదు. ఈ విషయములనెల్ల ఈ సభయందు చర్చనీయాంశములని తోచుచున్నది.

ఏ సత్కార్యమునందును ప్రభుత్వమువారి ప్రేరణ గాని సహాయము గాని లేకయే నెరవేర్చుకొను నిధికారము ప్రజలకు కలిగియే యున్నది. ఇట్టి సత్కార్యములయందు స్వసహాయమునే యాధారము చేసికొనుట ఉత్తమ పురుషలక్షణమే. అయినను మునుపటిను కార్యము ఒక్కొక్క చోటనేగాక దేశమందంతయు నెరవేరవలసి యున్నందున ప్రభుత్వమువారి సహాయము అవశ్యకమని తోచుచున్నది. ఇందుల యేదిధమైన నిర్బంధమున కనకాశము లేదు. ఎచ్చటగాని గ్రామములకు సహాయముతోనే యీ యజ్ఞద్యమము నెరవేరు మార్గముండిన యెడల అట్టిచోట ప్రభుత్వమువారి సహాయమును ఆపేక్షించుట యనవసరము. నురియొకచోట ప్రభుత్వమువారి సహాయములేక కార్యము నేరవేరదనిగాని అట్టిసహాయముండిన నుభయముగ నెరవేరనిగాని తోచినయెడల అప్పుడు ఇట్టి సహాయమును కక్కరలేదని చెప్పట కార్యసాధనముగాదు. కొన్ని స్థాపనలు ఇట్టి సహాయముతోను, మరిన్ని స్వకైతితోను నడిపించుటలో కీడుగాని కష్టముగానిలేదు. ఇందువలన నొకవిలక్షణమైన సార్వజనిక కలుగగలదు. ప్రజలు స్వంతముగ నెరవేర్చుకార్యములలోను, ప్రభుత్వమువారి సహాయముతో చేయు కార్యములలోను గల జోషములు ప్రభుత్వమువారికి ప్రజలకుగూడ తెలియగలవు. పరస్పర దోషాభిజ్ఞానముతోగూడ పరస్పరగుణ నమ్మోదము గూడ లభ్యపడగలదు. ఇందువలన గలుగు పరస్పర మైత్రిచే నొకయెడ నపారమైన ప్రజాపరత్వమును నొకయెడ కాశ్యకమైన రాజభక్తి విశ్వాసములును గలిగి నేతమునకు సమస్త శ్రేయములు సిద్ధించగలవు.

కొందరు ప్రతి గ్రామమునందు గ్రంథాలయముల స్థాపించుట సాధ్యముగాదనియు ఉచితముగాదనియు, చెప్పుచును. తేమూరి విశ్వనాథ శర్మ గారు ఆంధ్రప్రదేశ్ ఉగాదిసంచికలోనొక వ్యాసములొనిట్లు వ్రాసియున్నాడు. భాండాగారోద్యమనిర్వాహకులు ప్రతి గ్రామమునకు గ్రంథాలయముల స్థాపించుటకు ప్రయత్నించ గూడదు. అట్లు ప్రయత్నించిన సాధ్యముగాదు. ప్రతి గ్రామమున పుస్తకాలయములను స్థాపించుటకు ప్రయత్నము చేయుట కంటె గ్రంథాలయములను స్థాపించలేనియూళ్లను చందావారులుగా చేర్చుకొని యొకగొప్పభాండాగారములను ఏర్పరచుట నులభ్యము. ప్రతి గ్రామమునందును నొక గ్రంథాలయమును నలులచేయుట కష్ట సాధ్యమునందు భవసాధ్యమనియు గ్రామ స్థులయొక్కయు ప్రభుత్వమువారియొక్కయు సహాయములేని వి సాధ్యముగాదనియు జెప్పవచ్చునేగాని యెట్లు చేయుట యాదేశముగా నుండగూడదనుటకు కారణములు గోచరింపవు. గ్రంథాలయము లేవండుటకన్న నెట్టిదియైన నొక గ్రంథాలయ ముండుట జేవకరమని స్పష్టముగా జెప్పవచ్చును. ఇట్టి గొప్ప ప్రయత్నమునకు రెండు స్థితులు సహకూడ వలెను. మొదటిది ప్రద్య ను, రెండవది గ్రామములకు గ్రంథాలయముయొక్క యుపయోగములు తెలియట. ఈరెంటికిని పరస్పరసంబంధము గలదు. గ్రామస్థులకు చాలి సంకల్పతాపమును కలుగునరకు కేంద్రభాండాగార సంఘ పక్షమును ప్రత్యేక సంఘభాండాగారమును సాంఘికోపన్యాసములను నుండవలెను. పున ఒక్కొక్క గ్రామములోను అచ్చటి స్థితిగతుల ననుసరించి కొంతకాలమునిల్చి నమిషగ్రామములకుపోవుచు మరలవచ్చుచు ఉపన్యాసము లెచ్చుటచేతను గ్రామస్థులతో వారి సుఖదుఃఖములను గురించి యుచ్చటిం చుటచేతను వ్యవసాయము మొదలగు పనులు వారుచేయునపుడు జామయ అందలిజోషములు వారికి తెలియజెప్పట చేతను యారిని గ్రామస్థుల స్నేహమునకును ప్రీతికిని సామ్రులై జామదేశింజిన చనిని నెరవేర్చుకొని గ్రంథాలయ వీజమును గాటిగాని లేక నాటుటకు భూమిని సిద్ధ పరచి గాని అచ్చటనుండి బయలుదేరి ముయొకచోట స్థానరము నేర్పర్చుకొని యారితిగనే చేయునుండవలెను. బయిసచోటికి మరల పోవలసినయెడల పోయి కార్యముపూర్తిచేసికొనుచుండవలెను. సాంఘికోపన్యాసములు వారింట్ల తీసికొనిపోవలసిన పుస్తకములను బహుభాగ త్రతో నేర్పరచుకొనవలెను. ఈ దేశ చరిత్ర, భూగోళశాస్త్రము, భౌతికశాస్త్రము, ఆనోగ్యశాస్త్రము, వ్యవసాయశాస్త్రము, వీరపదకరణములైన గ్లోబులు, పటములు, ద్యుజితలంతకు వీరితోటి స్పృధులై సంఘరించవలెను.

ఈ గొప్ప ప్రయత్నమునకు ప్రభుత్వము వారి సహాయము అత్యవశ్యకము. ప్రభుత్వమువారు గ్రామపాఠశాల

న్యాయస్థాన వార్తలు

నయ్యకొర్రావూడు

కూనూరు మే 11.- ఈ దినము ప్రేక్షకంపెనీవారిని నయ్యకొర్రావూడు వేసి 5708 రూపాయల కంటే ఎక్కువ వసూలుచేసేవని ఆకంపెనీ యేజంటులై తేలదీసేకనున కూనూరు మొదటితర గతి మేజిస్ట్రేటు ఎఫ్. సి. బ్రేక్ క్లెంట్ గారు విచారించిరి.

ప్రేక్షకంపెనీ కార్యవాహనదళం రాబట్ట ప్రేక్షకంపెనీ రిట్లు తమవాట్యాలమున జేప్పిరి - ముద్రయి యాకంపెనీలో 8 సంవత్సరముల నుండి యున్నారని. కంపెనీ వారి తరపున సామ్యు తీసుకొని తోటయ జమానలకు ఇతేషియ్యచుండును. సామ్యుకు త:వద్దనే చెట్టుకొని ఇతడు ప్రతివారమున లెక్కచెప్పచుండును. ఏప్రి 29 వ తేదీన ముద్రయవద్ద 5984 రూపాల చిల్లర ఉండవలసివది. ఆనాడు కంపెనీ లెక్కలకు తనికీబేయ అలెగ్జాండరుగారుకు మతి యొక్కకు ముద్రయవద్దకు పోయిమాడగా అతనివద్ద 190 రూపాయలు మాత్రమే ఉండెను. లెక్కినమొత్తమున కతడు లెక్కచెప్పలేక పోయెను.

ఏప్రి 13 వ తేదీ ప్రేక్షకంపెనీ కోయంటూరు కాలి వారు 8000 రూపాల చెక్కులను బంపిరి. ఆచెక్కులను ముద్రయ ఉన్నాకనే కంపెనీలో ముప్ప సామ్యు తీసికొని ఎన్. రామస్వామి పిల్లే (బ్యాంకర్) గారివద్ద మతియూడు చెక్కులను మార్చెను. ఆత్యయతవలన, కంపెనీవారి అనుమతి లేకయే సామ్యుచెప్పిసికొనుటకు ముద్రయకి అధికారము లేదు.

అప్పుడు రాబట్టవైపునకు ముద్రయ రామస్వామిపిల్లే గారికి ప్రేక్షకంపెనీవారి తరపున అప్పగించున ప్రాసీనియ్యిర "ప్రాసోలు"కు కోర్టువారికందిచ్చిరి. ఆకంపెంటు అలెగ్జాండురుగారుకు రెండవవారు ఏప్రి 29 వ తేదీ ముద్రయవద్ద 190 రూపాల మాత్రమే యుండెననియు లెక్కి-సామ్యు విషయము తెలియలేదనియు సాక్ష్యము చెప్పిరి.

ముద్రయ ప్రేక్షకంపెనీవారి తరపున చీటిప్రొయగా సామ్యుకు అప్పగియ్యచుంటిమనియు, కంపెనీఅప్పలవై కడ్డీలు కట్టుట ఎన్నటికినీ లేదనియు ఉన్నాకనేకు సాక్ష్య విచారము.

రామస్వామి పిల్లే గారిట్లు చెప్పిరి:- మార్చి 10 - వ తేదీన ముద్రయ తమబ్యాంకుకుండి డివయనకు నూటికి రెండవాల వడ్డీవోప్పున 2000 రూపాల అప్పువుచ్చుకొనెను. ఏప్రి 19 వ తేదీన ముద్రయ 6000 రూపాల అప్పు "ప్రాసోలు" ప్రాసీనియ్యగా 4000 రూపాల నేనవచ్చుచిత్తిరి. తలువారముద్రయ నేనవచ్చుబ్యాంకువద్ద ప్రేక్షకంపెనీతరపున మార్చగలిగిన మూడుచెక్కులను వాకిచ్చెను. ముద్రయ లెక్కలో 2500 రూపాల జమకట్టుకొని అతనికి 500 రూపాలిచ్చితిరి. ముద్రయ వాంగ్యూలము - నేను యూపిసుకును. బ్రిటిషునకుడను వాకప్రేక్షకంపెనీవారు ఉచితముగా వాన గృహమును, 50 రూపాయల జీతమును, 25 రూపాయలకమివను ఇచ్చుచున్నారని. నేను భరింపవలసినవా రెవ్వరును లేరు. నేనుచాలామంది సామలకారుల వద్దకుండి అప్పు తీసికొని సంవత్సరమున నూటికి 75 రూపాయల వడ్డీనిచ్చితిరి. సోయిన నాలుగు సంవత్సరములలోనాకు చాలా అవ్వెనని. ఎప్పటికినీ అది తీరలేదు. అప్పు మొత్తము ను మూడు 15 వలె యుండును. మొదటచేసిన అప్పు కొన్ని వందల రూపాలులే. కా అప్పులసంగతి నెవ్వరికినీ చెప్పలేదు. ప్రేక్షకంపెనీవారిలో నేను నాకవ్వమును చెప్పకొనలేదు. నేను 20 తేదీ కోయంటూరులోయి ప్రేక్షకంపెనీవారిలోని చూచి నచ్చిని.

నయ్యకొర్రావూడు నేనుకుంద కోర్టుకాగ ముద్రయని భార్య చేసిరి. ముద్రయ నేనును నోప్పుకొనెను. ముద్రయ తనంతటతానే ప్రాసీనియ్య చేసెను. ప్రేక్షకంపెనీవారి తరపున ఎన్. ఏ. వాకర్ (సాలిసిటర్) గారి ముద్రయకి స్వల్పశిక్ష విధింపుడని వేడిరి.

కోర్టువారి తీర్పు.

ముద్రయ చాలా సామ్యుపహరించి యుండెను. కావున తాము ముద్రయని నేనుకుంద విచారణకు పంపితిమని మేజిస్ట్రేటుగారు తీర్పుచేసిరి. ముద్రయ నిరూపణలోనుంచుడెను. ముద్రయకి 60 సంవత్సరముల వయస్సు గవర్నమెంటు పంచేసీ వేషము వుచ్చుకొన యుండెను.

ఒక నాటకంపుమునై కేసు.

కల్సానెంపెన్సెన్ అను ఒక నాయకుడు రామల్ తియ్యెర కంపెనీనుండి 14 వారములవరకు పనికి పడెను. త్రియూట్రీకల్ కంపెనీవారు అతనిని నీడీసగరముకుండి తీసి

కొనివచ్చిరి. మూడు దినముల వరకుగా అతడు జబ్బుగానుండి నాటకములందు పాడెత్తున్నప్పుడు కాన్స్ట్రాక్టు వరకులను ఏర్పాటుకొని ఇష్టమొనయెడల లేచిపోవచ్చునని గాయకుడు నుండుగా ఏర్పాటుచేసికొనెను. మూడువారములు వరకుగా పనిచేసిన వెనుక అతనికి రక్తమలేచడమున పట్టుకొని చాలా జబ్బుపడెను. మూడువారములు అతడు రాజధాని అనువులిలో కోగిగా కడియిండెను. కోగిది కుడి యొకవేరుక కంపెనీ వారు వానినింకను ఉంచుకొందుడని చెప్పెరట! కాని అతని కక్కడనుండుట కష్టములేకపోయెను. అతడు కలకత్తా స్కూలు కాన్స్ట్రక్టులో తనజీతమును ఆస్ట్రేలియాకు పోవుటకు తంబలై నును కలసి 1820 రూపాయలు కంపెనీవారి వీరుడలయునని కేసులేచెను. న్యాయాధికారి విచారించి కంపెనీవారు ఫిర్యాదికి 400 రూపాయలును, ఆస్ట్రేలియాప్రయాణమునకు రెండవ తరగతిబలైయును ఇచ్చుచున్నట్లుచేసి వారివాదము తీర్చెను.

ఆంగ్లో-ఇండియనుపటాలమును చేస్తుండగప్పున 18వ తేదీని సికింద్రాబాదుకుండున, 20 వ తేదీని హైదరాబాదు నందు సభలు జరుగును. ఇందును నర్తకప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. సికింద్రాబాదు సభకు బ్రిగేదరజనరలు కావలెను. రెండవసభకు సి.వి.సి. జనుకట్టుగారును అగ్రానవాధి నర్తకమును జపించెదరు.

వాతావరణ స్థితి

1916 సం॥ మే 12 వ తేదీ.

ప్రదేశములు.	మే 12 వ తేదీన ఉదయమున ఉన్న ఉష్ణోగ్రత.	కడవి24గంటలలో, నీచము ఉష్ణోగ్రత.	వర్షపాతము.				
			అధికము.	తక్కుము.	మొ. వర్షము.	సగటు.	వర్షము.
గోపాలపురము	29.745	91.579.7	...	0.44	1.54		
కాల్వేరు	29.761	91.779.9	...	0.06	1.47		
కాకినాడ	29.766	99.979.7	...	0.58	1.02		
బందరు	29.758	97.681.6	...	0.11	0.90		
చుట్టూరు	...	108.282.5	...	1.79	1.17		
నల్లూరు	29.782	101.879.1	...	0	0.58		
మద్రాసు	29.764	98.979.1	...	0.02	0.85		
కడపూరు	29.770	94.879.6	...	0.10	0.92		
కాకత్యపూరు	29.774	91.881.8	...	0.08	1.32		
కొలంబూ	29.786	88.075.7	...	15.18	14.52		
తిరువనంతపురము	29.778	91.079.0	...	4.58	6.96		
కొచ్చిక్	29.794	91.682.2	...	5.29	7.69		
కొచ్చిక్	29.776	90.376.5	0.08	2.95	6.25		
చంగూరు	29.735	91.577.1	...	0.40	2.24		
బొంబాయి	29.811	93.280.2	...	0.04	0.6		
ప్రొడరావాడు	29.721	88.681.1	...	2.98	1.32		
అనంతపురము	...	104.777.5	...	0.28	1.15		
బళ్లారి	29.738	104.881.2	...	0.57	1.53		
కర్నూలు	29.742	10.5786.5	...	0.28	1.15		
కడప	29.788	10.5189.8	...	0.04	0.86		
తెలంగాణ	29.718	94.550.8	...	2.99	2.82		
కొడైకనూరు	...	78.773.4	...	2.82	5.83		
ఉదకనుండలము	22.932	99.174.0	...	1.88	2.71		
కోయంబత్తూరు	29.786	97.780.6	...	0.21	2.26		
కల్లూరు	29.770	10.1781.2	...	0.45	4.04		
నీలము	29.777	10.2580.4	...	0.87	2.94		
తిరువకావలీ	29.778	10.1778.9	...	0.87	2.24		
పుదుకోట	29.787	101.5	...	1.91	3.56		
మధుర	29.805	97.6	...	4.88	3.72		
తిరువల్వేరి	1.67	...		

వ్యక్తి వామువారు తిరిగి. మొదట తలవారులలోను, కొండ ప్రాంతములందును, మధ్యమొవ్వస్థితి, తప్పుచగ నన్ను. చెప్పితీరకున మూడువారును డిగ్రీలరకు మూడు అడు తక్కువ నున్నను, ఇరవైతరకుంబె యెక్కువగ కలుదు. మొదటవారి తప్పుచగట్టెట చేసేమి మూడువారులో అంతకు తక్కువగో నున్నది. నిన్న కడపలో వేడి 108 డిగ్రీలు ద్వీక కల్పయొక్క ఉదయటిభాగమున కోర్కెగ జల్లులు వడినవి.

ఆర్. ఎల్. వై.

వాతావరణ స్థితి.

విషయానుక్రమణిక.

హిందూమత సభ	2
వృత్తాంతలేఖలు	3
ఆంధ్రదేశగ్రంథ భాగదా గారముల సభ	4-5
ప్రభువర్ణనము	
హర్దింజి ప్రభువర్ణనము	6
బిట్టు, పానికవార్తలు	7
విశాఖా మహాచంద్రానుము	
విశేషకవితావార్తలు	8-9
శతీయతంత్రీకవార్తలు	10
ఇంగ్లీషు తెలిగ్రాములు	11-12

ఆంధ్రవత్రిక

1916 వ సం॥ మే నెల 13-వ తేది

శనివారము.

హర్దింజి ప్రభువర్ణనము.

హైందవభూమి నష్టము మరియొక భూమికి లాభమైనది. హర్దింజి ప్రభువు మన దేశమునుండి తరలిపోయి యెంతయో కాలము కాలేదు. ఈలోపుగ వాని గురించి సమాచారములు తెలిసి యుండవలసిన మే మింకను మా పక్షమున వారేదోపని చేయగల వారగుదురని యాలోచించుచుంటిమి. నేటిదినము వచ్చిన రెండు తంత్రీవార్తలను బట్టి హర్దింజి ప్రభువర్ణనకును హైందవ భూమికిని కొంత దీర్ఘకాలము వరికును ఎక్కువ అంతర మేర్పడినది యనుట స్పష్టమగుచున్నది. ఇంద్రాండుగోని యల్లరి ఇప్పుడిప్పుడడగిపోయినది. చిన్నటిదినము కూడ డల్లినున కలిగిన నష్టములు కొన్ని ప్రకటించబడెను. బిర్రెలుగారు రాజీనామా నిచ్చుచు అయిదొండు పరిపాలనా పద్ధతుల విచారణ జరుగగలదని సూచించిన సంగతి కార్యక్రమమున నిడబడినది. విచారణసంఘ మేర్పడినది. బిర్రెలు తానును అందులో నుండగల డనినమాట మాత్రము ఫలితలేదని వార్తలోని పేల్లను బట్టి యూహింపవలసి యున్నది. మన హర్దింజి ప్రభువు ఈసంఘమునకు అధ్యక్షుడుగానియమింపబడినాడు. ఈతనిపని త్వరగా గాని సులభముగా గాని అయిదొండుగోని ముగియునది కాదనుటకు మరియొక వార్త ఆధారభూతి మయియున్నది. ఆస్విత్తు మహాశయుడు అయిదొండును గురించి యుపన్యసించుచు ఆదేశమున కతితర పరిపాలనా పద్ధతి నవలంబింప వలసిన యవసరము లేమకు కానరాలేదనియును అయినను తాము ప్రస్తుతము ఇదమిత్య మ్మనిగట్టిగా వాగ్దానము చేయుటకు సిద్ధపడలేదనియు తెలియజేసిరి. ఇందులోని యర్థము గ్రహించుట కెంతో సామర్థ్య ముక్కురలేదు. అయిదొండు పరిపాలనాసమస్య తుణ్ణముగా విమర్శింపబడును. లోపాలోపములు కనిపెట్టబడును. సాధ్యమైనంత యాదార్యము చూపుచును గూడ పరిపాలనా పటుత్వము నిలువబడును. ఇటీవల ఆంగ్లరాజ్యాంగ సభలో నెకరు నుడివినరీతిని అయిదొండును నిరాముఖం బొసర్చవలయునను నాశయము ప్రభుత్వము వారి మానసంబున లేనేలేదు. ఇంత కఠినాలోచన వారు చేయకున్నను సమస్య మాత్రము సులభ సమస్య గాదు. అందుచేతనే రాజనీతిధురంధరు

డును ఉదారహృదయుండును అనుభవసంపూర్ణుండును నగు హర్దింజి ప్రభువర్ణనని ఆస్విత్తుమహాశయుడు అయిదొండు సమస్యల విచారణకు నియమించినాడు. ఇది యత్యవసరము కావచ్చును. హర్దింజి ప్రభువర్ణనకు లేక అయిదొండు సమస్య తేరుకొనని సందర్భము పొడసూపి యుండవచ్చును కాని కొంతవరకైనను ఆముఖములు పట్టి ఎదురుదిరిగిన అయిదొండునకు, మహాశాంతమునకు పుట్టి నిలై సామ్రాజ్యభక్తిని వేయి విధంబుల ప్రదర్శించిన ఈభూమిని కాదని, ఇంతయుదాదుని విచారణ కర్తగా-పరిపాలకుడుగా గాదు-పంప నిశ్చయించిన ప్రభుత్వమువారు హైందవభూమి గౌరవంబునకు హైందవభూమిలాభమునకు సహకారి యగువానిని విచారణకర్తగా నుంచి మరియొక కార్యమాలోచించుట న్యాయముగా నుంకియుండును. పరిపాలకుడు షల్కనుఫర్డు ప్రభువు క్రొత్తగా విచ్చేసియున్నారు. వారి యాశయము లిప్పటికి నుదారములుగానే తోచుచున్నవి కాని దూర వారిష్టడే యేవని యెనను చేయగల రనుటకు అవకాశము లేదు. సమయమా మహా ముఖ్య సమయముగా నున్నది. నాకు విచారణకర్త యయినను హర్దింజి ప్రభువువా రుండినచో పరిపాలకుని క్రొత్తందనమునకు కొంత ప్రతికారము కలిగియుండును. కాని మేము పలుచూరు నుడివినరీతిని మా ఇండియా కార్యదర్శిగారు ఏమాత్రమును మాయెడల సానుభూతిలేనివా రేర్పడి యున్నారు. చక్కటి సమయంబుననే వారు మాకనుపయోగంబునుట స్థిరపరుపసారంభించినారు. నేటివార్తలలో నొక్కటి ప్యారిసులో జరుగనుండు మిత్రమండలి ప్రతినిధుల సమావేశము సందర్భమున నెక సంగతిని వెలిబుచ్చినది. సర్. జె. డి. రీసుగారు మన ఇండియా కార్యదర్శిని నొక్కవ్రశ్న యడిగిరి. రానుండు ప్యారిసు సమావేశములో హైందవభూమి ప్రతినిధికి ప్రవేశ ముండునా తెలుపవలసినదని కోరిరి ఆంగ్ల దృష్టిపథము మనలను గురించి మారినది మానదను ప్రుక్కులధ్యానమును బట్టియు మనకు సామ్రాజ్యసభలో ప్రవేశము కలుగునను నిరంతరాశలను బట్టియు అధినివేశము యు ఆంగ్ల దేశమును మనకు మాటలలో నిచ్చుచుండు గౌరవపదమును బట్టియు చదువరులు ఛేంబరు లేను గారి ప్రత్యుత్తరము మన కనుకూలముగా నుండుననియు ప్రతికూలముగా నుండజాల దనియు ఎదురు చూచుచుండును. కాని పడులయేండ్లుగ మనకు గలుగుచువచ్చు చుండు నాశాభంగమే యిచ్చుటను మనకు కలిగియుండుటను మేము తెలియజేసినప్పుడు వారి మానసములు ఏదిత్రవికారముల ననుభవించునో మేము వర్ణించుటకు మాకు దరమా? అయిన నొక్క దృష్టిపథము మారలేదని గాని అధినివేశములు ఆంగ్లమును మనకు న్యాయముచేచు నుద్యుక్తులు కా లేదనిగాని త్రుటి కాలమైనను మే ముచాలము. తుదకు సంగతులు తెలిసినయెడల మన మిత్రమండలిలోని పర రాష్ట్రములవారు గూడ సీద్రాచీనభూమికితగిన గౌరవము కనుపరచుటకు సిద్ధపడియే యుండు రని నమ్ముచున్నాము. కాని మనసంగతులను విశదపరచువారెవరు? మన కక్షమును వాదించువారెవరు? మన సమస్యలను నొక్కువారెవరు? మనదేశమా స్వ

పరిపాలితదేశము కాదు. తుదకు మన ఇండియా ప్రభుత్వమువారైనను తిన్నగా సందరతో వ్యవహరించుటకు వీలులేదు. ఇక మన ప్రతినిధుల సంగతి చెప్పనే పనిలేదు. వీరికి లోకములో నేవిధముగ పదవియు లేదు వీరు నోరెత్తి మాట్లాడినను వినవారేయుండరు. ఆంగ్ల ప్రభుత్వముతో పనిజరుగవలసి యున్నను అధినివేశముల ప్రభుత్వములతో పని జరుగవలసి యున్నను పర రాష్ట్రములతో పని జరుగవలసి యున్నను ఇండియా కార్యదర్శికంటె మనకు మరొక దిక్కులేదు. ఒక్కది కేగితియైనప్పుడు ఆదిక్కు మిక్కుటముగ సానుభూతికలది కాదే ఆంగ్లసీమకు మనయెడల సానుభూతియుండి యేమి ఫలము? సామ్రాజ్యము మనలను ఆప్త సోదరులుగా కౌగిలించుకొని యేమి ఫలము? పర రాష్ట్రములు మన వేదములను మన పురాణేతిహాసములను జదివి మన వీరుల రణకౌశలము జూచి మన పుణ్య ఋషుల ప్రతిభను జూచి మన మతముల కచ్చేరువంది మనయెడల మహానురాగమున ప్రవర్తించిన నేమి ఫలము? మాకిప్పుడు ప్యారిసు సమావేశమున ప్రతినిధి లేకపోయెననిన జవాబు వారి యెవ్వరు కాగలరు. మాలాభనష్టములను కనిపెట్టి యుండవలసి నట్టియు అవసర మయినయెడల మాపక్షమున సామ్రాజ్యప్రభుత్వమువారితోనైన వివాదపడి నిలువవలసి నట్టియు ఇండియా కార్యదర్శియే కదా ప్రత్యుత్తర మిచ్చువలసి యుండును. ప్రస్తుతపు కార్యదర్శి సానుభూతి లేనివా డనియు ఈతనివద్ద మాకు న్యాయము కలుగదనియు పరిపరి మొరపెట్టు చున్నను హైందవ భూమి కత్యంతప్రియు డగు పరిపాలకుని నిక్కడినుండి తొలగించి ఆతనిని కార్యదర్శి నొనర్తుకేమో యని చూచుచుండ నదియు చేయక శాంత ప్రజకు సానుభూతి విరహితు నట్టె విచారణకర్తగా నునిచి అల్లరివారియూరడి సద్గుట కత్యంతోదారుని నియమించుట యేటి న్యాయమో ఆంగ్లరాజనీతిజ్ఞులలోంచివలసి యుండును. షల్కనుఫర్డు ప్రభువు గారు హర్దింజి ప్రభువుగారి యాదార్యముతో పరిపాలింప నిశ్చయించినవారు గావున హైందవ గౌరవమును నిలువజెట్టుట కయి ఇండియా కార్యదర్శిగారిచే ప్రయత్నములు చేయించి హైందవ భూమికి బ్రతిమ సామ్రాజ్యభివేష శ్రేష్ఠములకు ఖమానముగా నన్నిలోక సమస్యల నిర్ణయములోను సామ్రాజ్య సమస్యల నిర్ణయములోను ప్రాతినిధ్యము కలిగించి కీర్తిగాంతురు గాక యని కోరుచున్నాము.

ప్రజాహిత జీవనము-అంతరికలహములు.

ఆసి బీసెంటుమ్మ మళియాళము మండలాధ్యక్ష పదవినుండి చేసిన యుపన్యాసమున నామె ఈ దేశమున ప్రజాహిత జీవనమున సంతకలహముల భయ మెక్కువగా ప్రదర్శింపబడు చున్నదనియు నభిప్రాయభేదముల భరించు నలవాటు లేదనియు వాక్రుచ్చెను. ఈ మాటలను హైందవులుమకుబోతునము పెట్టుకొనక చక్కగా హృద్గతము చేసికొనవలసి యున్నాడు. ప్రస్తుత కాలమున నేవనియు సమూహముపై కావలసి యున్నది. ప్రజాస్వాతంత్ర్యముగం బిడి యగుట చేతనే యొక్కరుండును నిరంకుశత్వంబు వహించుటకు వీలులేదు. అనగా ఎన్నని యభిప్రాయం

బులును సంపూర్ణముగా నామోదంబును బడయ జాలవనుట యెల్లరును గ్రహింపవలసి యున్నాడు. అయిన వ్యక్తులు దృఢాభిప్రాయములు పెట్టుకొనుట కూడదని యర్థము చేసికొనరాదు. ప్రతి వ్యక్తియు స్వతంత్రాభిప్రాయమును పెట్టుకొని న్యాయాన్వయ వివేకము తనకు కానొనర్చుకొని ప్రవర్తించినం గాని వ్యక్తుల స్వాతంత్ర్యం బేర్పడి తన్మూలము సంఘస్వాతంత్ర్యం బేర్పడదు. అంతే కాక వ్యక్తి తన పరిణామమునకు తుదకు తానే యుత్తరవాది కావున తన యుక్తికి గూడ స్వతంత్రాభిప్రాయంబులను దృఢత నుముగా నాచరణయం దిడుట యావశ్యకము. ఏ వ్యక్తియు నిరంకుశముగా ప్రవర్తించరావని యొక వైపున జెప్పుచు ప్రతివ్యక్తియు స్వాభిప్రాయముల నాచరణలో పెట్టవలసినది యని రెండవ ప్రక్కన నొక్క పలుకుట పరస్పరవిరోధం బని కొందరు దోషవచ్చును. కాని సూక్ష్మదృక్కుల కిందలి తత్వ మర్థము గాకపోదు. ప్రతి వ్యక్తి యు దృఢాభిప్రాయం బై ప్రవర్తించుట లో తన కనానుకూలములు సంభవించుటను లక్ష్య పెట్టరాదనియు సంఘమునకు తన ప్రవర్తనచేసినా నుకూలము కలుగుచో సంఘము తనదారికి దిగున నరకును సాత్త్విక పద్ధతు లవలంబించి ప్రవర్తించుచు బలాత్కార మార్గములను త్యజింపవలసిన దనియు దీనికర్థము. అనగా వ్యక్తి సంఘములోని ఇతరవ్యక్తులతో కలిసి పరిశ్రమ చేయునప్పుడు తనభావ మొకవైపునబారుచున్నను తన యాదర్శ మొక వేరే భిన్నముగా నున్నను సంఘభావములు సంఘాదర్శములు తన భావములకును ఆదర్శము లకును వ్యతిరేకములు గాక యావైపుననే ప్రవహించునని యగునని తనకలలన్నియు సర్వోగ్రగ్భముగ నిజములు కా లేదేయని అగ్రహమంది క్రుంగి త్రెంచుకొని పరువెత్తికి పాపకాళముగా తనస్వ శక్తికొలది పూర్ణ కార్యవిధానమునకు తోడ్పడ వలసియుండును. తనకు వ్యాయంబరి నోచు మూల తత్వములకు మూలనూత్రములకు నితరుల కార్య పరిత్యము విరోధము కానివింత కాలము వారి కార్యకరత్వ మెంత మందఱుని కనిపించినను ఎంత తీవ్రమని కన్పించినను ఒక్క పర్యాయము తా నును అందులోనివాడుగనే గణించుకొనిన పిదప సర్వవిధముల సాహాయ్యకుం తగుట ధర్మము. తాను హృదయపూర్వకంబుగ నున్న మూలతత్వములకు మూల నూత్రములకు వ్యతిరేకముగా సంఘము ప్రవర్తించుచున్న దని తోచినప్పుడు తన సంబంధమును తాను త్రెంచుకొనునధికారమువ్యక్తి కి నున్నను సూతనపథంబున పనిచేయుస్వాతంత్ర్యమును అతనికి కలదియే యైవను సంఘమునకు లు పెంచి తనయుద్దేశము నెరవేర్చుకొనుటమాత్రము అతడు తలపెట్ట కూడదు. ప్రాతక్రొత్తలకు గౌరవ స్పర్ధకలిగి రెండును సభివృద్ధియుగలుయో బలవత్తర మైన దభివృద్ధి యయి నలుచుటయో సంభవించ వలసినదే కాని విరోధము వాటిల్లి రెండును క్రుంగు స్థితి యెప్పుడును సమకూరరాదు. కావున ప్రజా హిత జీవనవిషయమునకు రెండు ముఖ్యపు దెరువు లావశ్యకములుగా గన్పించుచున్నవి. మొదటిది ఆదర్శములు ఉద్దేశములు నిర్ణయించుకొని ఏకా దర్శంబును ఏకోద్దేశముల నంగీకరించు వారొక్కటిగ పనిచేయుట. అట్లు పనిచేయుటలో ఆదర్శములు ఉద్దేశములు మూలనూత్రములు భిన్నములు కాని యంతకాలము ఒండొరుల యభిప్రాయములను దృఢముగా వ్యక్తకరచుచును గూడ సంఘ మునందలి విశేషసంఖ్యాకుల నిర్ణయమును నిష్కల్పమౌనాదయమున సాగనిచ్చుచు పోవుట రెండ

వది. ఆసిబీసెంటమ్మగారు ప్రస్తావించిన పదార్థ మొక్క పర్యాయము జ్ఞాపకము చేసికొనవలసి యున్నాము. ఆమె దేశీయ మహాపథము గురించి వాక్రుచ్చినది. ఎన్నటి పోరాటములో నేటికిని పరంపరాగత మగుచుండుటను స్మరించుకొని యుపన్యసించినది. ఇప్పటికిని కొంత పరిస్థితి అనుకూలము కానిది మానవుల శార్యల్యముచే కలదు కాని విశేషభాగము ఆసిబీసెంటమ్మగారు కోసస్థితియే వచ్చినదని నమ్ముచున్నాము. మహాపథకు ఆదర్శోద్దేశములు నియుమితము లయినవి. గంధిగారి సతత పరిశ్రమచే సాత్త్వికవిరోధమునకంటె వ్యక్తిసంఘమును తనవ్రోవకు త్రిప్పుట కెక్కువసాధరము లేద నుట సామాన్యముగా ప్రజలలో నంగీకృతము కా జొచ్చినది. అందులకు స్వకార్య సమన్వయ పాద గట్టిన నాలుగోతే నేటి దనుకొన్నప్పుడు మహా శయుని వాయువ్యవ్యూహ విరాగ్ధ ప్రజాహిత జీవనము నడిచిన తేర గు యోధులు సూనసముల చిత్రితమైనది మన యభివృద్ధికి వట్టి యుత్సాహము చాలదు. క్రియాపరత్వ వివసర మును గట్టి కష్టము మర మానసముల నధిష్ఠించినది. ఈ సర్వ శక్తులను గూడి యచిర కాలముననే మన ప్రజా హితజీవనమును శుద్ధపరచి బీసెంటమ్మగారు యుచు మానంబుల దుడిచివైచుచు గాక చుని నమ్ముచున్నాము.

లండను ప్రెమునెత్తికవక్రతి.

లండన్ ప్రెమునెత్తిక వారముకోజులలో నొకే మూలనూత్రమును గురించి మ్రోదకభూమి పత్రికన వచ్చినవ్యవహారంబును అంగ భూమిపత్రికన వచ్చినవ్యవహారంబును తదవ్యతిరేకముగాను వ్రాయుట ఈ వారపు ఇండియాపత్రిక ఫలకరముగా వర్ణించెడిది. దాని నీక్రింద పొందుకొనుచు వ్చా రము.

ఏప్రిలు 10-వ తేది

మ్రోదక భూమిలో జే కాంతర్గత సమన్వయము న్యాయజేయవలసినవ్యవహారంబు మొక్కటి కలదు. యుద్ధము జరుగుచుండగా జేకాంతర్గత మగు మాన్యులకు యుద్ధముగా వివాదములను మొదలు కానిది తలపెట్టరాదు. మ్రోదక రాజనీతిజ్ఞులలో కొందరు త్యాహుంతులు అంగ సామ్రాజ్యమువ్యవహారమునొద్ద మన పక్షమునను మొదల దాము అయిన మ్రోదక భూమి పాదమునోపాయ పడుచున్నదనియు మరచుచున్నట్లున్నాడు. యుద్ధ మైన పిదప మ్రోదకభూమి కోరికలను ఆశయములను గాఢతర సానుభూతితోను విశాసముతోను విచారింప వచ్చును. అది యుద్ధ మధ్య మున గూడదు. మ్రోదక వాయువ్యవిశేకాంతర్గతమున స్థలమును నిమగ్నమైయున్నచేప్పుకొనున్నాలో అది యన్నియు యుద్ధమున జనుచుండ నేకోద్దేశమున గా బడవలసి యుండును.

వైవిషయముమీద మా వ్యాఖ్యాన మననరము. అధికారమే కోరుకొనానికి పూర్వాపరమిచ్చి పడుటకు సంభవించ జాలదుగా!

ఏప్రిలు 10-వ తేది

ప్రతీతికి సభ్యులకు వేరే ముఖ లిచ్చు విషయము యుద్ధమునకు యుండు కక్ష వాదములలో చేరి యుండినది. కారణము కక్షల కాపిషయమున పోరాడు ధేవములు నిజము గాదున్నందుననే యని యెంచరాదు. ప్రభుత్వము కారాక రీతిగా స్థాపించిన పద్ధతికి ఎదుటి కక్ష వారు ఆభ్యంతరము చెప్పవలయుట తప్పుచుగదా. ఆయన కక్ష వివాదములలో నీ సమన్వయ చేయవలసిన మాత్రము చేక దీనిని గూర్చకాలమున మరల వివరింప రాదగుటకు పోచుట కాజుండు. నిజ మార నిక యెడల వివాద విషయములను మాతన పథములలో నిర్ణయించుటచే నాతీయ బలము హెచ్చింపగలుగుదుమని వారిని వివర్ణించుటయే యెక్కువ వ్యామనగానగుచు. ఇదియే సరియైన మార్గము.

స్థానిక వార్తలు

కాలకూనస్థితి :— పన్నెండవ మధ్యోష్ఠము 93-9 డిగ్రీలు. అధిష్ఠాన్లు 77-1 డిగ్రీలు.

దీపముల వెలిగించుకాలము :— మే 12-18-వ తేదీలకు 6-55 గంటలకు దీపములు వెలిగించబడును.

ఇండియన్ బ్యాంక్ లిమిటెడ్.— ఇండియన్ బ్యాంక్ డైరెక్టర్లు ఎస్టాబ్లిష్మెంట్ నో. బాంబి లోక్ సెట్ట నిశ్చయించినారు జె. ఎమ్. సి. ఏ. కట్టడములలో నది కొలది కాలములోనే నెలకొల్పబడును.

ద టీ గ ఇండియా బహుసమాజము.— 14 వ తేదీ ఆదివారము సాయంకాలము 6 గంటలకు ఆన్టా ప్లెట్ పీఠిలో నెం. 97 ఉపాధ్యక్షునిరమున టి. రాజగోపాల రావు బి. ఏ. గారు ఉపాసనజేసి ఇంగ్లీషులో “పాపనశయ్య”ను కూర్చి ఉత్సవించెదన.

ఇల్లు గాలిపోవుట :—దేవూర పెద్దపిఠిలో ఒక మానవ శరీరము నిస్సంజుగం దూ 12000 ల వత్తుము గలిగింది.

హిమాలయ శిఖరము :—ఏప్రిల్ 20 వ తేదీ టిబెటలో బాంబులు పుడు బడుటకు వివాదము మెదులు స్తీమకు 11 వ తేదీ చుక్కెన్నపట్టించు చేరెను.

రాగి విగ్రహము :—సేలముజిల్లాలో దేవూరకోనల నటాతమున భూమిలో గొప్ప రాగి విగ్రహములు కనెడివి ఇప్పుడు జిల్లా ప్రెజిడెంట్ నుచ్చిరి.

ఒల్లింగ్డను పత్రికకి బహుమానము :—బాంబాయి రాజధానియందలి ట్రీబునలను కలసియున్నందున ఈ మన మార్గదర్శి గానుండి పత్రిక గా నొప్పడవోమను జెసిం దులకు ఆ పత్రిక బహుమానము నియమలయచున్నాడు.

కానులధార :—అప్పలసింధులో యుండు 17 రూపాయలవైగా అట్టునుండి కానులధార 15-1 వ డిగ్రీయొంది. కాని రాగిధార 82 ముంసు 120 కరకు హంద్రునైలుకు తెగినది. పాతరాగింకను పర్వతము కొనవ నుచున్నాడు.

విద్యార్థి జేతకము :—ఎ. నుబ్రహ్మణ్య అనువుగారు ఉంధపోరాడు కళాశాలలో ఒక బి. ఏ. విద్యార్థి జేతకము భరించెనని వొంతమువారి తెలియ. కొంతకాలము వారి విద్యార్థి జేతకవిధికి రూ 1050 లందిచ్చి.

తెంకూరు మేజిస్ట్రేటు :—17-6 తేదీ నుండి ప్రస్తుతము తెంకూరు జిల్లా మేజిస్ట్రేటు గాను ఎ. ఆర్. గార్బుగా రు నెంబ్రెటిగొనెనున్నాడు. బాంబాయి నుండి ఎఫ్. కన్సింగ్లహ్ ముగాను జిల్లా మేజిస్ట్రేటు గా నియమించబడుచు. నీక ప్రస్తు తోవోగ్గమునగూడ నిర్వహించుచుండకను

పిల్లలు వొంగితిండుగో పోవుట :—క్రిందటి సోమవార ము వాడు నీలంబరములోని ఒక కంకణమునాతీ మునిబిడ్డను ఇద్దరువొంగ తెత్తుగొని యిల్లి కెండుల కేకల వాదించి, పర్వతగుహయలో బిడ్డను పడ వేసిపోయి. వారెడలెవరియూ ఇంకను తెలియవచ్చెది.

మృక స్వామివోరాడు :—కృంగివానాచాళి కృంగతి రావకు బల్లెం పోరాడినటు మరదాను వర్తమలకర్ల బట్టల తీసికొని కనిపాడుమీద తిరువార్కాళులో బట్టలనర్తకము జేసినది చెప్పెను. ఇచ్చటికర్తకు లక్షలకు వారిపద్ధతుల సుఖ వివరములు తెలిసికొనిగోరగా వారిని తిరువార్కాళులో నరెట్టుచేయబడెను.

శ్రీలకు చెజిపట్ట ప్రతిష్ఠించుట :—మలనాడులో శ్రీలకు చెజిపట్ట ప్రతిష్ఠించు కేసులు రెండువచ్చి. ఒక మోస్తావాడు ఇద్దరుదండకులతో రయిలలో ప్రయాణముచే యుచు మార్గమున భర్తకెడుకలేమంద భార్యను చేబట్టి ప్రతిష్ఠించెను. వారి కారవారముల కక్షయు రూ 250 జరిమా నాము విధించ బడెను. నలూర వా ను లో నలు గురు గురుకులూ కలసి ఒక శ్రీ మేడ కు త్రాడు గట్టి నీడ్చికెసిరి. మొదటియద్దాయి 2 నెలల కెరకెక్ష యు తిక్కినవారికి రూ 15 ల జరిమానామును విధించి.

ఐరోపా మహా సం గ్రామము

ఐర్లాండు గంద్ర గోళము: కమిషను యేర్పాటు చేయబడుట

హార్డింజ్ ప్రభువును అధ్యక్షునిగ నియమించుట

అధిరాజ్యముల అత్యుత్సాహము—సామ్రాజ్యమున కధిక సాహాయ్యము చేయునుండుట

పరాసు యుద్ధ పద్ధతులు—వివరముగ చెప్పట

జర్మను పదాతిసేన—బలము తగుగుట.

(రైటును ఏజన్సీ)

ఇంగ్లాండు

స్ట్రాస్బుర్గను పిందూ చేకవ్రేసిరి

చాంబర్లను చెప్పుసంగతులు.

లండను మే 12.—పార మెంటులో శర్ జూరీను గారు ప్రవచించగా, స్ట్రాస్బుర్గను పిందూ చేకవ్రేసిరి ప్రతినిధి యుండ దు చాంబర్లను గారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరి.

సిమిరు స్టీమురు మునుగుట.

రక్షింపబడిన వారు చెప్పుసంగతులు.

లండను మే 12.—జర్మను సలుమేరైన నాయకులు యుద్ధమునందు సంతమాత్రము పాటించి ముందరేదని స్మిరు కు స్టీమురుండి రక్షింపబడినవారు చెప్పుచున్నారు. ఒకముల సమాద్ర మల్లకల్లోలముగ నుండెను. పడవలలో సెక్కించి ముడువదలిపెట్టిరి. మేము బ్రతుకు తెరువున వారు యోచించి వారుకారు. కస్తానూ, వాయువాస్త్రలను పంపునారును మిగిలిన వాళ్ళును స్టీమురుపద్ధతులను సాహాయ్యము చేయవలసినదని వాయువాస్త్రను పంపిరి. మేము మొదటినుండి చివరవరకు ప్రమాదస్థితియందుంటిమి.

అంగ్లరవ్యను సొబంధము

ఆస్ట్రీయకు చెప్పిన సంగతులు.

లండను మే 11.—రవ్యులందరినీ సభ్యు లింగ్లండు లో నున్నారు. వారికి జరిగిన విషయసందర్భమున ఆస్ట్రీయకు చువ్వటించుట ఉభయదేశములకు ఆర్థికమైత్రి కుదిరినదని తెలిపిచ్చిరి. టర్కీవిషయమై గారి పరిష్కారవిషయమై గారి పూర్వముండిన అపనమ్మకములు మున్నగునవి ఇప్పుడు పోయినవి. ఇప్పుడు దిగు దేశములకు సమానప్రత్యయభావమేర్పడినది. ఉభయముల ఒకటో నొకరు సంప్రదించుకొని వ్యవహరించుటకు కృతశిశ్చయులై యున్నారు.

అంగ్ల విమానములు చేసినపని

లండన్ మే 12.— ఏప్రిల్ 11 కు తేదీనండి 29 వ తేది కంటే అంగ్ల విమానములు మొదటమేయూ రంగముపై వెళు రును కుట్ట వద్దనున్న పైనికలకొలుకు 18 కలపాటుల ఆహార పదార్థములను నుటియితర పదార్థములను క్రిందపడవేసిరి. ఈ పనులయందు అంగ్ల విమాన మొక్కటియే మనకు దక్కక పోయినది.

విమానదళ మంత్రవర్తము

లండన్ మే 12.—మానదళ మంత్రవర్త మొకటి ప్రత్యేకముగా స్థాపింపబడుననియు, దానికి కర్తవ్యప్రభువు ముఖ్యాధికారిగా నియమనీయము డెయిలీ టెలిగ్రాఫుపత్రిక వ్రాయుచున్నది.

నూతనగుగారి వెండివిషయపు రిపోర్టు.

లండన్ మే 12.—వెండిపతకం తగ్గినది. కొండంత ఆశతో యుండెప్పుడో లాభముచెప్పుని యింకొక తెగ్గవధర లను కొనివచ్చారకంటె వావలసినంత మున్నుండినది. వాతెలులు మున్నగువా కొలుకు వెండికొలుకెడిది. మెక్సికో ప్రభుత్వము వారు బంగారు వెండి లోహములను ఎరువుల చేయగూడదని ప్రకటించుటచేతనే వ్యవహార మట్లు తగ్గినది.

ఇర్లాండు

ఇర్లాండు గంద్రగోళము.

విచారణ సంఘ మేర్పాటు చేయబడుట.

లండను మే 12.—ఇర్లాండు గంద్రగోళము విషయమై విచారణచేయుట కోర్కెను మేర్పాటు చేయబడిన దనియు,

దానికి హాంబుర్గు ప్రభువు అధ్యక్షులుగ నుండుననియు, కామన్సు సభలో ఆస్ట్రీయకు తెలియజేసిరి. జస్టిసు స్మిత్తు, శర్ మొకటి మేయర్ను గారు సభ్యులు. గంద్రగోళము కలిగిన కారణములను, నీచిలు అధికారులను, మిలిటరీ అధికారులను ఎట్లు ప్రగర్తించినదియు సారీవాధ్యతలను గురించి వంచాయతీవారు విచారించెదరు.

రద్దయిండు ఆక్షేపణ.

సంగతి సందర్భములు సాంగోపాంగముగ తెలిసికొనుటకు తగినంత యావకాశములేదని రద్దయిండు చింతించిరి.

ఆస్ట్రీయకు చెప్పిన సంగతులు.

ఇర్లాండు విద్రోహులసందర్భమున నిదివరకు అనలంబించిన పద్ధతులకంటె కఠినపద్ధతు లనలంబించవలసిన యవసరము లేదని కామన్సు సభలో ఆస్ట్రీయకుమంత్రి తెలిపిరి. అట్టిపద్ధతు లనలంబింపబడదని వారు యందుగ చెప్పుబాటయిరి.

వింజోరకు రాజీనామా.

ఇర్లాండుకు లార్డు లెట్జె నెంటుగనున్న వింజోరకు ప్రభువు రాజీనామా ఇచ్చెను. డెప్టీ ప్రభువో, డివను మైనర్స్ తో వీరి స్థానమున నిర్ణయింపబడుదురు.

కార్యదర్శి.

ఇర్లాండుకు కార్యదర్శిని నియమించు సందర్భమున చాల పేర్లదహింసపడినవి. వారిలో టె నెంటు పేరు కట్టకడ కట మున్నది.

జాతీయవాదుల విజ్ఞాపన.

వ్యాయోధర్మముల ననుసరించి జాతీయవాదులు గత పది పాను సంవత్సరములందు పనిచేసి ఇర్లాండు కంఠ యో నువకారముచేసిరి. ఇంతవరకును అవలంబితమైన పద్ధతిని విడ వాడినయెడల దేశమునకు ముప్పుగలుగును. కావున ప్రజలు తోడ్పడవలసినదని జాతీయవాదులు కోరుచున్నారు.

ఆస్ట్రీయకుమంత్రి డబ్లినునకరమునకు పోవుట

లండన్ మే 12.— నియో రాత్రి ఆస్ట్రీయకుమంత్రి డబ్లిను నకరమునకు వెళ్లెను. ఆవివారములు ముఖ్య వార్తాపరిని జనులు అచటనుచున్నారు. స్వార్థపరత్వమును మానిన తెగింపును ప్రత్యక్షముగా సందటికి బోధించుటకు అనుమతి వెళ్లెనని కుత్రికలు వ్రాయుచున్నవి. ఇర్లాండు స్వతంత్రపాలనమును గూర్చి వివిధపక్షల అభిప్రాయములను వారు గా నెటిగి ఒకవిధముగా సమాధాన మేర్పాటుచు కొనుటకై పోవుచున్నారని జాతీయ వాదులకు మున్ను. యుద్ధపద్ధతులను తమ ఉచిత కర్మము లను మానుకొని మంత్రి గారు ప్రత్యక్షము పార్లమెంటుచిరుము ఇర్లాండు స్వతంత్రపాలనమును గూర్చి ఏదో ఒకటి బహుముఖము నని అనుకొనిన వారు మోసకత్తెవనియు తెలుపుతూ ప్రాయముచున్నది. బలవంతమైన పాలనసంఘము శోకదా నేర్పబడినయెడల ప్రభుత్వము వారు ఇర్లాండు సమస్త విషయమున జయింపగలరు. ప్రస్తుత ఇర్లాండు పరిపాలనమును గూర్చి ముందు వాగుగా విచారింపవలయునని తెలుపుతూ ప్రాయముచున్నది.

ఆస్ట్రీయకు

ఆస్ట్రీయకు యుద్ధము

హిస్స గారి యుద్ధవాగ్దానము.

మెక్సికోను మే 12.—“ఆస్ట్రీయకు దేశము తన యుద్ధ ఖర్చులను తానే భరించుకొనుటనైన తరుణము వచ్చినది. లేదా, సామ్రాజ్యకొంతమునకు సొమ్ము పెట్టుబడి పెట్టవలెను” అని హిస్స గారు ఆయవ్యయచర్చ సందర్భమున నుడిపిరి. ఆస్ట్రీయకు దేశమునకు నూరుకొట్లపాతలము. దేశవా లాము 20కొట్లు. ఎంత రాబడియున్నను, పొదుపుగ వాడుకొన కలయును యుద్ధము జరుగుచున్నంతకాలము ఇక బంగారము సేనుచుతి చేయవలయును.

ఫ్రాన్సు

వెర్దెను యుద్ధము.

జర్మను సభ్యులు

లండను మే 11.—పారిసునుండి తెలుసుకొనిత క్రింది వార్తవచ్చినది. గత సోమవారమునాడు వెర్దెను యుద్ధము జేసిన జర్మను పటాలములలో నూటికి 50 వంతున నష్టము గలిగినది. యుద్ధప్రస్థానములందు నూతన వ్యవస్థ ఏర్పడినదని పరాను విలేఖకు లభిపాత్రులు పడుచున్నారు.

డెయిలీ టెలిగ్రాఫు పత్రిక క్రిందివార్త వచ్చినది. వెర్దెను రణరంగమున జర్మనీవారి ఫిరంగి జోతుకట్టెను.

స్ట్రాస్బుర్గు మే 12.—వర్షము కురిపించినట్లు జర్మనులు ఫిరంగిగుండ్రము చేయగ, మొదటికండకపు వంక్రిలోని కొంత భాగమును జర్మనులు వదలిపెట్టుట కారణించిరి. అజోరు తగ్గిన తరువాత, పరాను పదాతిసేన, ముందుకు వెళ్లి జర్మను లను తరిమి, అకండకభాగములను వట్టుకొనుచు వచ్చిరి. శత్రువులు పట్టుకొనిన స్థానములను వారు నిజావుకొన వాడుకున్నారు. వారు అగ్నివర్షము కురిపించి ఏ కండక భాగము కొంత భాగమో ము సాక్రమించుకొ కలిగినను ముందుకు వెళ్లలే కున్నారు. పరానువారు వారిని ముందుకు రాకుండ చేయు చున్నారు. జర్మను ఫిరంగు లంతకేవలముగ పదాతిసేన కునిచేయుటలేదు. కావున వారి కౌతమాత్రియు లాభము గలుగుటలేదు. విపరీత మైన నష్టమునాత్రమే కలుగుచున్నది. శత్రువులు పట్టుదలతో యెదిరించుటవలన ఏదో కొంతమునకు నలుకుట ఏయిలేదు. శత్రువులజోతు చప్పుట గుట.

స్ట్రాస్బుర్గు మే 12.—వెర్దెను రంగమునందు శత్రువుల జోర్తుచప్పుబడినది. ఇతరవోట్లు పరానువారికి చిల్లగ జయములు కలిగినవి.

జర్మను కండకమును పట్టుకొనుట

స్ట్రాస్బుర్గు మే 12.—య్యూజునది ఎడమవైపున జర్మనులు జోరుగ నగ్నివర్షము కురిపించితరువాత 287-వ కొండసమీపమున యెదిరించిరి. కాని వారిని పరానువారు పూర్తిగ తరిమి జేసిరి. మార్కోనాకు పడమటను పరానువారు యెదిరించి జర్మను కండకమును 62 ఖుమిటలను 2 ఫిరంగులను పట్టుకొనిరి.

శత్రువుల యుద్ధోప కరణముల నాన

పరానువారి సత్వైరై నుచే ముంచబడుట

కోంమే 12.—శత్రువుల యుద్ధోపకరణముల నాన ఎడ్రి యాటికు సమాద్రమునకు పరాను సత్వైరై నుచే ముంచబడినది.

అంగ్లరంగము.

క్రీకరు, సౌమెజు, హూల్లు గిన్నీ లకర్ల గలయుద్ధము జరిగినది. కాని మార్చేమి ములేను. మార్వోరు సౌమెజు పిప్పిరు నెయింటు ఇళాయిలకర్ల ఉభయముల ఫిరంగి యుద్ధము చేయుచున్నారు. జోనీలు, మెసెను దక్షిణమునకు అంగ్లములు ఫిరంగులతో శత్రుస్థానములకు వారిరి.

జర్మను పదాతిసేన.

లండను మే 11.—డెయిలీ టెలిగ్రాఫు పత్రిక క్రింది వార్త వచ్చినది.—జర్మను పదాతిసేన: బలము తగ్గి పోవుచున్నది. అగ్నివర్షము కురిపించి వట్టుకొనిన స్థానములకు శత్రువులు తిరిగి యెదిరించినప్పుడు వారు నిజావుకొనలేకపోయిరి. జర్మను పదాతిసేనకు బెడపరానుపదాతిసేన: వా గా పోరాడుచున్నది. తిరిగి వెర్దెను యుద్ధము పార్లమెంటు మైన తరువాత జర్మనులకు మూడు డివిజనులలో చాలభాగము నష్టమై పోయినది.

రమ్య

జర్మనీవారి విచిత్ర యుద్ధ పద్ధతులు.

అలహాబాదు మే 12-లండన్ మే 11.—య్యూరంగు పోస్తుపత్రికా వెట్రాగ్రాకు విలేఖరు డిల్లు వార్తముచున్నారు. జర్మనుల కోక్కపద్ధతిలేదు. ఇప్పుడు రేగారంగమునకు భూనైర్య నాదికావలెను ముద్దులు చేయవలయున్నారట. నేనాడుఖును మొకటినుండి తుదవలకు వాకు శౌర్యసాహసములు చూపుచున్నారని వారి వ్రాడున్నాడు లర్పియు స్వరక్షణము కొఱకేకా ముమ్మరించుటకు కాదు. జర్మనులు తూర్పు ఖండమును యూరపు వైకిరేవుల పోవిచ్చి, తురుష్క దేశమును రక్షించుటకు తామెట్లు తురుష్కులకు, తోడ్పడగలగో యోచించుచున్నాను. సగానుసేనా ముఖమును చీల్చుకొనిపోవుటకు బ్రయత్నించుచు గారే స్వయంకృతా పరాధము చేసికొని వెళుకకు తడిమిచేయుచును వెళ్తున్నవారు. మిత్రుండలివారి సేనల ఎత్తువరుచుండగా

శత్రువులు తమరక్షక సాధనములను బలవంతముగా చేసికొనవలసి యున్నాడు. ఇట్లుచేయుటలో ఒక చోటినుండి కొంతమందిని ఇంకొకచోటి చేర్చుచు మధ్యమధ్య వైస్యము లేకుండ ఒట్టి బయలుభూమి చేయించుచున్నాడు.

దెయిలీ టెలిగ్రాఫ్ ప్రత్యేకా మిలిటరీ విశ్లేషణడిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:—విస్ఫోగమున ఉత్తరముననో దక్షిణముననో శత్రువులు తమ సేనలను బలవంతము చేయవచ్చును. అప్పుడు ఇంగ్లీషు పరాను సేనలు వారి పరాను రంగమున చాచుమోడిన బాగుగా నుండును.

తూర్పు రంగము.

లండన్, మే 10:—తూర్పురంగమునందు వామనాథిలి బాగుగాలేదు. చాల జీడిగానున్నది. జర్మనులు ఊరక అగ్ని వర్షము కురిపించుటకు తమ సైన్యలక్ష్యమును కప్పిపుచ్చుట కేమో లేక తమ పద్ధతులను గూర్చి అప్పు అభిప్రాయములు ఉదయం పజేయవలెనని యేమో తెలియజేస్తుంది.

ఇంకొకపట్టణమును పట్టుకొనుట

పెట్రోగ్రాదు మే 12—రష్యన్లు బాగ్నాదువైపు వచ్చుచు క్యాపిటీన్ అను ఇంకొక పట్టణమును పట్టుకొనిరి. అచ్చట తురుష్కులు నిలువజేసిన ఆహారపదార్థములు, ఆయుధములను మూడు ఫిరంగులను స్వాధీనముచేసికొని రష్యన్లు తురుష్కులను వెంటదించితిమిమి జేసిరి.

అలహాబాదు, మే 12—ముఠాదండను కొండల దగ్గర నుండి రష్యన్లు తురుష్కులను తిమిమి జేసిరి.

హాలండు

డచ్చివారి నావికదళపు ఆరుగుబాటు

ఆమ్స్టర్దామ్—జావాదీవియందలి మూడు డచ్చివారి యుద్ధనౌకలకుండు పితూరీ జటిగినది. జె. వెన్ ప్రావిన్సియల్ అను నౌకలో 60 మంది శిక్షింపబడిరి. యుద్ధనౌకలనుండి పాటిపోయిన 800 మంది ముఠల జచ్చుట కిష్టపడక పీఠులలో తిరుగుచుండిరి.

డచ్చివారి నెద్దనౌకల సాట్లండు ఉత్తరతీరమునందు రాకపోకలు సజువుచున్నవి. మే 1-న తేదీని పోల్ స్టాములో జరుగిన పితూరీకి పురికొల్పుచున్న లీప్నెక్ టునుచాడు డచ్చిప్రభుత్వమువారిచే బంధింపబడెను. 340 మందిగల రీచ్ స్టాక్ సభయందు 229 మంది ఆకలిని విడుదలచేయవల దనిరి.

మెక్సికో

మెక్సికో కలవరము

ఇలాస్కో మే 12:—అమెరికను ఆర్మికవర్గమున కొంత భాగము మెక్సికో సరిహద్దుల చాటి స్ట్రెప్సిస్ దోపిడిగాండ్రును వెంటదలుచుచున్నాడు.

అమెరికా

సబ్మెరైను మరగాతము.

వాషింగ్టన్ మే 12:—సస్సెక్స్, ఆంకొనా, ఆగార్విక్ నౌకలను ముంచిన ట్యాంకో సబ్మెరైనుల యజమానులకు ఎట్టిశిక్ష విధించుచురని యునైటెడ్ స్టేట్సువారు జర్మనీని అడుగ గోరుచున్నారని లాస్ ఆంజెల్స్ గారు చెప్పిరి.

హాల్స్, మే 12:—సస్సెక్స్ నౌకను ముంచిన “యు18” అను సబ్మెరైను యజమానునికి ఉగ్రోగ్రహృతి చేయబడినది. బహుశా ఇందులకునే యునైటెడ్ స్టేట్సువారు జర్మనీవారి నడుగదలచి యుండును.

ప్రాంతీకభువు.

ప్రాంతీకభువుల కొద్దిగా గాయములు తగిలి నవి.

ఇంకొక జర్మనీ జాబు.

వాషింగ్టన్ మే 12:—జర్మనీవారు ఇంకొక జాబును పంపదలచిరని జెరార్డు గారు యునైటెడ్ స్టేట్సు ప్రభుత్వము వారికి తెలియజేసిరి. “సస్సెక్స్” అను నౌకను ముంచిన సబ్మెరైను యజమాని శిక్షింపబడెను. దానికి బదులు ఏమైన నిచ్చుటకు జర్మనీవారి రొప్పుకొనిరి.

జాబునంద డిట్లందెను. —సస్సెక్సును చూచి సబ్మెరైను యజమాని అది ఒక యుద్ధనౌకయని భ్రమించి తనవన్న ఆజ్ఞల ప్రకారము దడచెను. కాని బాగుగాచూడక యుద్ధనౌకయని అంతర్వరగా గ్రహించుట తప్పు. ఈ ఒక్క విషయము సంజే జర్మనులు అమెరికాను చేసిన వాగ్దానములు నిలుపుకొన లేకపోయినందులకు జర్మనీ చింతించుచున్నది. సబ్మెరైను యజ

మాని (కనుక) కారము జిషింపబడెను. సస్సెక్సు పోయినందు వలన అమెరికా భరించిన నష్టమున జర్మనీవారు నష్టపూరి చేయగలరు.

జర్మనీ

జర్మను సాంఘిక నాయకుడు.

విడుదల చేయుటకు దొరతనము నిరాకరించుట.

ఆంట్వెర్పాడు మే 12:—హరలెయిక్స్ బెయను జర్మను సాంఘికవాదిని జర్మనులు ఖయ్యుతుగా జేసిరి. అతనిని విడుదల చేయవలసినదని ఇతర సాంఘికవాదులు కోరగా రాబ్యాంక్ సభవా రాజోరికను నిరాకరించిరి. ఇతడు మే 1 వ తేదీని పోస్టుడెములో ప్రజలు గుంపులుగా కూడినప్పుడు వారి అల్లరి చేయుటకు పోలీస్వాహుళిచేయవలసిన విచారించబడును. ఇతని విచారణకుడ అపుడల చేయవలసినదని కోరిరి. కాని అదియు నిరాకరింపబడినది.

టర్కీ

తురుష్కు సేన.

లండన్, మే 11:—సెంట్రల్ న్యూసుపత్రికకు కోమలగర విశ్లేషకు డిట్లు వ్రాయుచున్నాడు. ఈజిప్టువై దండయాత్రకు గాను సిరియావద్ద నిలువచేయబడిన తురుష్కు సేన ఆర్మీరియావైపు తీసికొనిపోవచున్నది. డెమాస్కస్ అలస్సా కగరములకుండు తుర్కాధాపీడితులకు జరుగు తిరుగుబాటు చేసిరి. తురుష్కుకటాలములు ఆకగరములకు ఎల్లప్పుడును వంజుచున్నవి. ఎర్జింగా, డెయర్బెక్ లకు నడుచు జర్మనులు 250,800 తురుష్కు సేనకు జేర్చుచున్నాడు.

తురుష్కు జేతమున సంధిప్రయత్నములు.

లండన్, మే 11:—మాన్చింగ్ పోస్టుప్రత్యేకావలోని కావిశ్లేషకు డిట్లు వ్రాయుచున్నాడు. మల్తాకు గాను మండిరము నందు సంధిబంధనల నాలోచించుటకు ఒక వెర్షన్ సభ జటిగినది. సంధికి సిద్ధపడుటకు మతగురువులు బోధించు చున్నారు. రహస్యముగా ఒకకమిటీ ఏర్పడుచుచున్నది.

హోబేగారికి బదులు ముస్సాఖాసింగాను మేక్ ఉల్ ఇస్లాంపదవికి నియ్యబడిరి.

సింలా

రాజప్రతినిధికివచ్చిన యుద్ధవార్తలు.

సింలా, మే 12:—శ్రీరాజప్రతినిధికి క్రిందితంత్రవార్త వచ్చినది:—

పరాను రంగము.—గొప్ప ఫిరంగియుద్ధము జటిగిన వెనుక శత్రువులు 219 క గుట్టవై బడిరి. కాని వెనుకకు తిమిమి జేయబడిరి. మోర్టోమునకు వచ్చియున్న జర్మనుకందకములను పరానువారు పట్టుకొనిరి.

ఆంగ్ల రంగము.—ఆంగ్ల రంగమున గనులయుద్ధము జరుగుచున్నది.

రష్యరంగము.—సానోర్గ్ కవద్ద జర్మనులు రష్యనులను ముట్టడింప ప్రారంభించిరి. కాని వెనుకకు తిమిమి జేయబడిరి. తురుష్కులు ముఠుకువద్ద రష్యనులవై గవిసి పడిరి. కాని రష్యనుల అగ్ని వర్షమునకు నిలువలేక నుఱి పోయిరి.

రష్యనులు బాగ్నాదువైపుకు పోవుచు కాక్రీకోని శిక్షక పట్టణమును స్వాధీనము చేసికొనిరి.

దేశీయతంత్రీ వార్తలు

రెడ్ క్రాస్ సంఘ సభ.

రంగూను మే 12:—ఈ దినము జి. ఆర్. గిన్నిన్ గారి యాజమాన్యము క్రింద రెడ్ క్రాస్ సంఘసభ జటిగినది. సంకల్పర చర్యల గూర్చి చరిత్రాత్మక కార్యదర్శి పదివినవెడక ఇండియన్ రెడ్ క్రాసు సంఘమునకు కాఖగా రంగూనులో ఇంకొకసంఘము నేర్పాటుచేయుటకు సభ్యు లందఱును తీర్మానించిరి. ఈ సంఘమునకు బర్మాలెప్పే నెంటు గవర్నరు గారు అధ్యక్షులుగను, ఫ్రెన్స్ లిమెట్ డాక్టర్ కాన్టాట్ గార్లు ఉపాధ్యక్షులుగను, ఎక్కువ నడిరి. ప్రత్యేకముగా కార్య నిర్వాహక సంఘముకటి యేర్పాటు చేయబడినది. దీనివలన నెల ఆఖరుకు 89 వేల రూపాయల విరాళములు పోగై నవి.

హేబర్టు పార్కు.

ఉదకమండలము మే 12:—హేబర్టు పార్కు నిన్న రాత్రినుండి ఉత్సాహసంభరితమై యున్నది. కొండబాతుల

వారు కొట్టా సంగీతముతో బయలుదేరిరి. బడగబాతి ముఖ్య నాయకులకు బల్లిగొడుగులు ముంచుండిరి. గవర్నరుగారు వారి భార్యయు వచ్చినతోడనే సర్ ఆర్థరు ఫ్రెయిగారు ఆతిథ్య మిచ్చి సత్కరించిరి. బోయిస్కూటులు గుమ్మమువద్ద బాతులు తీసి యుండిరి. గవర్నరుగారు భార్యయు, పాశ్చాతంతను చూచినచ్చిరి. ఎన్నియో దుకాణములు ప్రకర్షింపబడినవి.

లక్క ఎగుమతి నిషేధింప బడును.

సిమ్లా, మే 12:—మే 18 వ తేదీనుండి బ్రిటిషుయండి యానుండి వీధిధనుల లక్కాని బ్రిటిషు సామ్రాజ్యములందలి దేశములకు తప్ప ముద్రకములకు ఎగుమతి చేయబడదని నిషేధింపబడినది. దొరతనమువారి ఆశ్చర్యకొందినవీధి మిశ్రమందలికిని, యూరపుఖాడమునకు తక్కువతరపు దేశములకెచ్చు టీక్షనను దొరతనమువారి యాజ్ఞ ప్రాధికారమునకు వంజుచున్నవి. విశాఖాంధ్రమునందలి తటస్థదేశములకు పంపునపుడు కష్టముకలక్ష్యము గారిద్వారా దొరతనమువారికడకు దరఖాస్తులను పంపుకొనవలయును.

బొంబాయి శాసన సభ.

బొంబాయి మే 12—ఆకరబిలు ఎం. బి. చాటిముగారిని శాసన సభకు వైసు పెన్సి డెంటుగ నియమించిరి. వీరు కార్య నిర్వాహక సభలో సభ్యులు.

సర్ జగన్మోరదాసు వరజీవదాసు విరలదాసు థాకర్సే కే-టిగాల్ల బొంబాయిలో “జస్తిను అసీను” అగ నున్నాడు. ఇప్పుడు వారియందున్న యధికారమును తీసిజేసిరి.

అగ్ని యావద.

కొలాబాయందలి బూగిలు అంకు కంపెనీవారి ప్రతి గిడ్డంగికి నిన్న సాయంకాలము ని ప్లయట్టుకొనినది. 20 వేల రూపాయల నష్టము కలిగినది.

బ్యాంకు ఏజెంటుమాత్రము

ముద్దాయిచివారణ.

లాహోరు మే 12:—సిమ్లా ఎలయచ్చు బ్యాంకు ఏజెంటు ప్రెస్ట్లీగారిని 3, 4 మాసములకింద హత్యచేసి, లాఠిచుతో టులో పారజేసిరి. దీనిని గురించి పోలీసువారు విచారించుచున్నాడు. ఇప్పుడు విచారణ ముగిసినదని పంజాబ్ ప్రత్యేక వాకొనుచున్నది. లాహోరు అడ్మినిస్ట్రేషన్ జిల్లా మేజిస్ట్రేటు ముద్దాయిలను విచారించుచున్నాడు. విచారణ బహిరంగముగ జరుగుట లేదు. కేసులో 80 మంది సాక్షులు గలరట. వారిలో నగమునుండి వైగా విచారించ బడిరట. ఈ మాసాంతమునకు విచారణ ముగియవచ్చును. ముద్దాయిలు సెషన్సుకోర్టులో విచారించబడవచ్చును.

ఇండియాగ జెట్టు

సిమ్లా. 12-5-16.

వైకుంఠవృత:—ఈనెల 6వ తేదీతో వంశధరువారములో హిందూదేశమున వైకుంఠవృతలను పీఠింపబడినవారు 1944 అంకు మృతినిొందవారు 1521. బొంబాయిరాజధాని లో 205; చెన్నరాజధానిలో 16; బాగాళరాజధానిలో 11; బీహారు, ఒరిస్సాలో 186; ముఠాక్షతపరగణాలో 536; పంజాబులో 103; మరాఠాలో 109, మధ్యపరగణాలో 11 మైసూరురాజ్యములో 23; మోరారావారు రాజ్యములో 318.

శాసన నిర్మాణ శాఖ:—డాక్టరు ఎన్. ఎన్. థెవర్టీ గారు శాసన నిర్మాణ సభ్యత్వమునకు రాజీనామా నిచ్చిజేసినారు.

జేతవృతవారము:—రాజప్రతినిధి గారి క్రింద వారు గౌరవ సహాయ సభ్యులుగా నియమింపబడిరి. ఎన్. ఎఫ్. గంధిగారు, రాయబహద్దరు క్యాపిటాంటిలము గారు; రాయబహద్దరు బరోడా కాంతోరాయి గారు, రాయబహద్దరు బాలక్రిష్ణకామ గండితులుగారు.

విజేత, రాబ్యాంక్ వ్యవహారము:—ఎ. ఆర్. జిల్లా గారు ఇందూరు రాష్ట్రమునకు దాంగ్ల రాజువారికి నియమింపబడినారు.

ఆర్థికశాఖ.—బిగ్ స్టాప్సుగా రాయమాసములు నెలపు పుచ్చుకొనుటవలన హా:స్థానముల వి. ఎమ్. సి. గ్రాటరు గారు బొంబాయి అకౌంటెంటు జరరణగా నియమింపబడిరి.

వైరికశాఖ.—ఈ క్రింది యువోగ్యులను రాజప్రతినిధి గారు మరల ఆంగరత్వక వైర్యములో...కర్నూలు ఎఫ్. జె. ఆగాబెగ్ గారు చోలానాకపురము గుట్టపుదళాధికారిగను, కలకత్తా వాలంటియరుఫిరంగి మొదటిదెటాలియనునకు డచ్చిము టి. గ్రెగ్ గారు ఆకరరీ కర్నూలును నియమింపబడిరి.

ఎగుమతి దిగుమతులపై కన్నులు

కలకత్తా మే 12:—1907-8 సంవత్సరమునండి 1916-17 సంవత్సరమునకు ఎగుమతి దిగుమతులపై పన్నులవలన వచ్చిన మొత్తములు ప్రకటింపబడినవి. ఈ పన్నులవలనగా నమూనా భూమి వత్తకములవలన 1916 వ సం॥ము ఏప్రిలు మాసమున 7,928,883 రూపాయలు వసూలై యి. 1915 వ సంవత్సరము ఏప్రిలుమాసమున వసూలవలన 63 లక్షలరూపాయలై వసూలై యుండెను. 1916 వ సం॥ము మార్చి నెలలో 84 లక్షలు వసూలయ్యెను. 1916 వ సం॥ము ఏప్రిలుమాసమున 1915 వ సం॥మునకులై పోలిక వసూలుగలదు ఎక్కువై యి. అందు ముఖ్యమైనవి పోలిక వసూలుగల కత్తులు, మున్నగునవి కల 3,76,000. పొగాకులవలన 1,46,000. వేడి, బంగాళ వెండిమద్యము, వాతెలులు తేనె, యాములవలన, బాహు ములతో చేయబడిన కత్తులవలన 3,60,000 చేతివలన 7,75,000. పత్తినిమలన 1,21,000 ఇటోలియము వలన 2,02,000 వని యెగుమతివలన 1,18,000 (వేడి, వెండి మద్యము వాతెలులవలన 10,82,000. గతమాసమున జనవరి వలన 2,82,000ల రూపాయ లాదాయము ఎక్కువ వచ్చినది. జనవరిలో చేసిన కత్తులవలన 15,000, తేయాకులవలన 34,000 ఎక్కువ వచ్చెను.

మెసూరు దివాను గారు.

దెంగురూరు మే 11:—మెసూరు దివాను సర్ ఎం. విశ్వేశ్వరయ్యగారు దెంగురూరుకు బోయి యున్నారు. వారు 17 వ తేదీకి తిరిగివచ్చి కృష్ణానది వెళ్లి కుంభాభిషేకోత్సవమున దర్శించును.

ఒక మాననప్రాభియోగము

కలకత్తా మే 11:—ఈనాడు కలకత్తాలో మేజిస్ట్రేటు యుగయుగపాదర్ ఎస్. సి. సింగ్ గారి యొద్దకు ఒక మాననప్రాభియోగము వచ్చినది. మాల్వీకలెండర్ కలెండరు అనునది ఒక మాననప్రాభియోగము (పాదర్) వ్రాసినది. దాక్టర్ ఆల్బర్ట్ గార్సన్ వ్రాసిన ఈ కలెండరు, ఫిర్యాది భూస్వామి మూర్తి ఇన్స్పెక్షన్ గా నుండి పంపిణీ చేసికొనెను. అతడిపై మే గారు కన్విక్షన్ ఒక కథనముగా మహాస్వరూపు జనులచే ఎక్కువ కొనుబడుటకు వాడిదేటుగా నుండెను. దాక్టరు మహాస్వరూపు జనాభి. ఎల్. ఆర్. పీ. కే. సుహాగ్ దేవ్ ఒక కాండిడేటు ఫిర్యాది చెప్పెను. జనమూర్తియ ప్రజల విద్యావిషయములకు గాను 25,000 రూపాయల ఆస్తిని తాను ప్రత్యేకముగా నుంచినది మాల్వీకలెండర్ కలెండరుకుట ప్రమాణముచేసి చెప్పెను. కలెండరును “డబ్బు” అను ఉర్దూ పద ప్రతికమును ఆ ఆస్తి 50 వేల రూపాయలు చేయదనియు ఆ ఆస్తినితరము కెందు ఇంట్లు మాత్రమేననియు వీరినే ఫిర్యాది “మెండ్రోమె” ఓని గర్వముతో చెప్పుకొనెను జనులకు మోసపుచ్చుచున్నాడనియు, ఈ మోసముతో దృష్టి నొందక ఫిర్యాది అరబిల్ నాబ్ ఆలీ చాదరీగారి యాజమాన్యముకింద ఒక సభచేసి జనులకందలతో మున్నొకటైనదియు, దృష్టపత్రికల ఇంతకుముందే ఫిర్యాది తన “ఎండ్రోమెంటు” గొప్పగా సిగ్గులేక భయించుకొనెననియు వ్రాసెను. మద్యములకై వచ్చిన పన్నులను సాగువాని దెంగురూరు కౌన్సిలులో ఎన్నికవృత్తి యగునరకు తేనును నిలిపివేసిన బాగుగానుండును కొద్దివారిని పోగొంచెను. తేను 19 వ తేదీనకు వాయిదా వేయబడినది.

కలకత్తాలో నౌక బాధవిహారము.

కలకత్తా మే 13:—కలకత్తాలోని దింతకలక బాధచే నాలుగును ఒక్కటియైనది. ఈనాడు కొందలు దివ్యజ్ఞానమందిరము వెంట కొంతసమయము కొని దానియందు బాధ విహారమును నిర్వహించుచు వందలకు పోగొచ్చెను. తక్షణము గతము (ట్రాక్సిలా) కందు ఇటీవల కొంతైన బుద్ధి తేవని శిక్షాభాగములు మహాబోధిసంఘమున కిచ్చి, దానిని కలకత్తా యందు నిర్మించబోవు విహారమునకు ఒక పరిశీలనామమున నుంచినందు కలకత్తా బాధప్రభులును దొరతనమునాటికి విజ్ఞానాపత్రికను బంపుకొనిరి.

కూలీల సమ్మెకట్టు

ఇటీవల బారిసాలనుకు నౌకా నిర్మాణశాలలో పని చేయు కూలీలకు ఆస్తికముగా సమ్మెకట్టి పనిచేయుటమాని చేసిరి. కూలీలలో ఒకనిని దారుల ఆసిస్టెంటు ఇంజనీరు తిట్టెను. అందువలన సమ్మెకట్టిరి. తేను నిచాణయిండును.

నవ్యుక స్వామి ద్రోహపుకేసు.

మద్రాసు విచారణశాఖ. పూనా, మే 12:—నారాయణ బాలకృష్ణ బ్రహ్మగారి కుమారుడు చెందలయ్య రూ 75,000 ల ఆస్తిని దోచి వాసుచేసి అవహరించిన పూనాలో నిర్దేశిత కేసులపై దావా వచ్చెను. మద్రాసులపై నేరము స్థాపించుటకు తగినంత సాక్ష్యములేదని న్యాయాధికారి దావా కొట్టివేసిరి.

ఒక విచిత్రమైన కేసు.

కలకత్తా మే 12:—స్వతః ఉత్పన్నమున కుమార్తె ఒక కేసుపట్టి కలకత్తా హైకోర్టులో విచారణకు వచ్చినది. మనోరంజనగారు అనువాది యొద్దనుండి 5 వేల రూపాయలు రాబట్టుకొనుటకు నుబోధనంద్ర మల్లిక్ అనువాదు కేసు తెచ్చెను. వాదితః పు. వి. ఎల్. మిల్లెక్ గారు వాదించుచు మల్లిక్ అనువాదు యరదృష్టవశమున కొన్ని యెండ్లకింద స్వతః గందర్గిగోళమున చిక్కి తనయొద్దనుండి డబ్బు దుర్గా నుండి విడుదలయ్యెనని చెప్పెను. 1914 వ సంవత్సరమున పోలివాది మల్లిక్ ను, సర్ రిండినపాథ తామరగారి మేనల్లుడగు ఎస్. ఎం. తామరగారు తనపై గనియందు భాగముగా నుండి తనతో పనిచేయుట లేనట్లుచేసెను. దీనివలన మల్లిక్ కు 40 వేలను తామరగారు 16 వేలను ఊడినవి. తనవార వాదకులకి 80 వేల రూపాయలు వెట్టుబడితో ఒక కంపెనీ ఏర్పాటుచేసి దానికి మల్లిక్ ను డైరెక్టరుగా చేసిరి. 1918 వ సంవత్సరము జూన్ 27 వ తేదీన పోలివాది మల్లిక్ కడకు వచ్చి తనకు 5 వేల రూపాయలపై కంపెనీవలన తనకు రావలసిన 5 వేల రూపాయలను తీసికొనుమని చెప్పెను. ఈ కేసు ఈ పత్రికమువలననే వచ్చినది. తనవార గునామల్లిక్ ప్రభుత్వమువారి సమృద్ధిపై గనియందు పనిచేయుచుండిరి. మల్లిక్ గారికి ముఖ్యాధికారిగా నుండెను. కాని కెండు నెలలైన వెనుక పోలివాది వారిని అధికారమునుండి తొలగించి తానే ముఖ్యాధికారియయ్యెను. ఇదియంతయు పద్దుల సమాచారము కనుక పోలివాది తెక్కలను తనిఖీచేయునలయునని న్యాయముర్తి చెప్పెను.

మెసూపామేయూ యుద్ధము.

బహుమానములు. బొంబాయి మే 12:—మెసూపామేయూ రణరంగము నందు బహుధైర్యముతో యుద్ధముచేసిన ఇండియను ఉద్యోగులకు ఉత్తమ మధ్యమ తరగతి బిరుదులు లాసగుచున్నది.

మాకిలోడునుగారికి సహాయము

మాకిల్ గారి సహాయము కొందఱిని పంపునందగ్గరమున నుచ్చటించుట దాక్టర్ మాసన్ గారు విచ్చేసిరి.

దెంగురూరు వార్తలు.

దెంగురూరు మే 13:—ఇక్కడ రెసిడెంటుగారు ఆరబిలు పోచ్చి సి. కాయి ఎస్. ఇ. సి. వి. ఇ గారు శేను మోటారుమీద ఉదకమండలము దనుచేయుచు. వీరక్కడ పదిదినములు బండురు.

మొదటి ఆసిస్టెంటు రెసిడెంటు మేజరు ఎస్. టకరు గారు ఉదకమండలము వెళ్లెను. దెంగురూరులోనే యుండురు.

యశవంత క్రైస్తవ సంఘమునకు యశరాజుగారు చాల ధనసహాయముచేసిరి. ఈసంఘమువారు సాంఘిక సేవకుదా చేయుచున్నారు. వైదికల సౌకర్యమునకు ఎన్నియో పనులు చేయుచున్నారు. కంటోన్మెంటులో వీరిక నూతనధనము కొని, నూతనముగ సౌకర్యా చేర్చుచుచేసిరి. ఇక్కడ దాక్టరు హోపు మల్లను, ఆర్. స్టానరు, కే. జి. సందర్బుగార్లు ప్రత్యేకముగ సుసాగ్రహముల నిచ్చెదరట. వీరందఱు సంఘమునకు సంబంధించినారు.

ఆర్థిక కార్యదర్శి.

సిమ్లా మే 13:—ఇండియా ప్రభుత్వమువారికి ఆర్థిక కార్యదర్శిగనున్న బ్రహ్మయ్యగారు మే 1918 వ సంవత్సరము వరకు పనిలో నుండెదరు. వీరప్పటికి పనిలోనే ఆయిదు సంవత్సరములు గనున. వీరు బాలై నెలలో నెలపు పుచ్చుకొందురు. అప్పుడు హోర్ట్ గారు వీరి స్థానమున పనిచేయుదురు. హోర్ట్ గారు కరెన్సీకంట్రోలురుగ పనిచేయుచున్నారు. వీరిస్థానమున గడ్డిగారు పనిచేయుదురు. వీరివలన ఫిహన్ను కాఖలో డిప్యూటీ కార్యదర్శిగ నున్నారు.

బొంబాయి వార్తలు

బొంబాయి మే 13:—బొంబాయి ప్రభుత్వము వారిల్లు పోకిరించిరి:—బొంబాయి నుండి నమూనాపూర్వమున కలకత్తాకు పోవుచున్న ప్యాస్సేర్లు కలిగి యుండవలెను. ప్యాసు పోర్టు ఇచ్చుటకు ఇండియా ప్రభుత్వమువారి యాజ్ఞకారలయనుగాని అధికారులు ఒక వారము దినములయిన ముందుగా తెలియబడవలసి ప్యాస్సేర్లు సమకాలమునకు పోరకవు.

ఆస్పిత్రిముంత్రి డిల్లీనుకు పోవుట

లండన్ మే 11:—తాను విర్రంసుకు పరిపాలనా వ్యవస్థలను జూచుటకు పోవుటలేదు. కాని భావి స్థితులనుగూర్చి ఒక విధముగా సమాధానము యిచ్చునట్లు నిశ్చయించి, వైనికోడ్లో నులతో నుట్లాడుటకే పోవుచున్నామని చెప్పిరి

ఆస్పిత్రిముంత్రిగారిట్లు తెలియజేసిరి:—సామాన్యజనమునాడు ముఖ్యమందిరములపై ఆంగ్ల పతాకములు ఏర్పలుచుటకును, ఇతరమందిరములందును ఇట్లే చేసిన బాగుగానుండును

టూర్నిడో చేయుచుండిన పరకపుటోడలు.

1915 వ సం॥ము మే 7 వ తేదీనండి 1916 వ సం॥ము మే 10 వ తేదీనకు 87 నిరాయుధపరక పాకములు 22 తలపడకపరక పాకములు తెలియజేయబడనే టూర్నిడోచేయబడి యుంచబడినది మెన్నాడుగా గారు చెప్పిరి

వెర్దును రంగము.

పార్లమెంట్ మే 11:—వెర్దునురంగమున జర్మనులును నోడిం పబడిరి. ముగ్గురు నడికి పల్లెమును క ఫిరంగి యుద్ధము తీర్చిదిద్దగానున్నది ముగ్గురునడికి తూర్పు తట్టు తెల్లవాడుజామున కెండుగుంటలకు కేకపులు వాన్ అను స్థలమును యిట్టడించిరి. కాని పరాసువానిచే తిరిమివేయబడిరి. పరాసువై మానికడలేముదాం నిల్వకట్టిన ఇటెన్ నెట్టకురైలు మార్గమునై బాంబులు చేసి ఫోమేవర్త జర్మను ఆయుధకర్మా గారమునకు నిప్పటించిరి.

అలహాబాదు, మే. 13:—మద గారు జిల్లా పోలీసు హెడ్ కంట్రీబులు కనుసేబులు చేతమభివృద్ధి చేయవలయునను నాని నిరించియిండి నూ కాన్స్టేబులగారి కరింకిన చొప్పునడికిని లభికను చేయవలసిందైనాగా పొమ్మభివృద్ధి కావలసివచ్చుననుక తగమూత్రముగానధికారి నుచున్నారని తెలియవచ్చుచున్నది

Latest Telegrams.
The Premier's Visit to Ireland.
The Object Explained.
LONDON, May 12.
Announcing in the House of Commons to-day that he was leaving for Ireland in a few hours, Mr. Asquith said that he was going not with an intention of succeeding the executive, but to consult at first hand with the civil and military authorities with the object of arriving at an arrangement for the future which would commit itself to the Irishmen of all parties and to the House.

The Empire Day and the Union Jack.
Mr. Asquith declared amid cheers that the Government would cause the union jack to be flown from public buildings on the Empire day and hoped that its example would be followed.

MERCHANTMEN TORPEDOED.
An Year's Account.
LONDON, May 13.
Mr. Macnamora stated that between May 7th, 1915 and May 10th, 1916 thirtyseven unarmed British Merchantmen and twenty two unarmed neutral Merchantmen were torpedoed without warning.
He understood that the United States was aware of these sinkings.

Another German Defeat at Verdun.
A FRENCH COMMUNIQUE.
LONDON, May 13.
PARIS.—Another German defeat at Verdun is the feature of this afternoon's communique. West of the Meuse, artillery was lively and east of the Meuse at two in the morning the Germans attacked the Vaux region. They were defeated by French bayonets, and hand grenades. The Squadron of the French, bombarding aeroplanes, attacked the Railway Stations at Damvillers and Etain and set fire to the German depot near Loameix.

Barisal Steamer Company Docks.
STRIKE OF CALCUTTA WORKMEN.
News has reached Calcutta that coolies and labourers working at the docks of the steamer company at Barisal had recently stopped work, and entered into a general strike. They allege that the Assistant Engineer of the dock abused one of them. Their appeal to the Chief Engineer is pending.

THE GREAT WAR.

Lord Hardinge Appointed Peace Restorer to Ireland.

FURTHER SPLENDID ENTHUSIASM OF THE DOMINIONS.

Vivid Explanation of French Methods.

[Reuter's Agency.]

Great Britain.

Paris Conferences.

India not to be Represented.

LONDON, May 12.

In the House of Commons Mr. Chamberlain, replying to Sir John Rees, said India would not be represented at the Paris Conferences.

New Export Tax on Indian Tea.

Corresponding Import Tax on Other Teas Suggested.

LONDON, May 12.

Mr. Chamberlain stated that the new export tax would apply to the unshipped balance of last season's Indian tea crop. He hardly thought it necessary to make any representation to Mr. McKenna regarding the imposition of a corresponding import tax in the United Kingdom on tea from other countries.

The "Cymric" Survivors.

German Violation of Rules Emphasised.

LONDON, May 12.

Survivors of the "Cymric" emphasise that the German submarine commander broke all the rules of warfare, even those which Germany herself laid down. The survivors were left in a rough sea in open boats almost without prospect of rescue. A very gallant deed was performed by the Captain and a wireless operator who returned to the sinking liner and despatched a message for help and awaited the answer. They were throughout in great danger.

Anglo-Russian Agreement.

Mr. Asquith on the Present Relations.

ALLAHABAD, May 12.

The "Pioneer's" London correspondent cables:—In proposing the toast of the Russian members of the Duma who are visiting England, Mr. Asquith dwelt on the complete agreement which had been established between the British and Russian Governments. The days of mutual vigilance, suspicion and misunderstanding, he said, whether over Turkey or Persia or other subjects in regard to which British and Russian interests came into contact, had gone by, and a common policy had been reached which both countries were determined to pursue loyally and in unison.

Montagu's Silver Report.

LONDON, May 12.

Montagu's silver report says that the fall in prices had effects of shaking out speculators in the Indian bazaars and making the market much healthier. Purchases for coinage and otherwise and the news that the Mexican Government had prohibited export of gold, and silver caused a recovery. Prohibition does not include concentration.

Shackleton Relief Expedition.

Dr. Mawson's Conference.

LONDON, May 12.

Dr. Mawson has arrived to confer regarding the Shackleton relief expedition.

Creation of Air Ministry.

Lord Curzon to be Controller.

The "Daily Telegraph" states that the Government has decided to create an Air Ministry and that Lord Curzon will be the controller.

France.

French Methods Explained.

Enemy's Wasteful Attacks.

LONDON, May 12.

PARIS.—A semi-official statement explains the methods of meeting the German attacks at Verdun. It says:—Under a deluge of large shells the French begin to yield small parts of the first line, and then as soon as the storm has passed the infantry rushes forward and recaptures them. The enemy is unable to hold the torn up ground, of which his bombardment enables him to effect a precarious occupation, and any attempt at further advance is broken against formidable obstacles. There is a growing discrepancy between the efficiency of the enemy's heavy artillery and the strength of his infantry; consequently his repeated attacks bring him no tactical advantage, but only ever-growing losses, as in warfare of this kind the attack inevitably exhausts itself more than defence. The enemy's persistency is no reason for alarm, but the reverse.

German Activities Slackening.

LONDON, May 12.

PARIS.—This afternoon's communique reports an appreciable slackening of German activities in the Verdun region. The French achieved minor successes elsewhere.

The British Front.

Mining and Artillery Activity.

LONDON, May 12.

A British communique reports mining activity at Fri-court, Souchez, Hulluch and Guinchy; but the situation is unchanged. There has been reciprocal artillery activity at Maricourt, Souchez, Picpin and St. Eloi. Our artillery bombarded the enemy positions at Boisselles and south of Messines.

German Attack Repulsed.

German Trench Captured.

LONDON, May 12.

PARIS.—Last night's communique said:—To the left of the Meuse, after a violent bombardment, the Germans strongly attacked in the vicinity of Hill 237. They were completely repulsed, leaving prisoners. A minor French attack on the slopes west of Morthomme captured a portion of the German trench, together with sixty-two prisoners, and two maxims.

German Strength at Verdun.

Losses in Monday's Attacks.

ALLAHABAD, May 12.

LONDON, May 11th.—A "Times" telegram from Paris states that some of the German units which took part in Monday's attacks on Verdun lost 50 per cent of their effective. The Paris correspondent generally regard the recent attacks as constituting a fourth and new phase of the battle.

Waning Strength of German Infantry.

ALLAHABAD, May 12.

LONDON, May 11th.—A message to the "Daily Telegraph" says that the power of the German artillery in the Verdun area is undiminished, but the strength of their infantry is waning, and they are unable to hold the ground cleared by the guns against counter-attacks. The French infantry is thus clearly superior to that of the enemy. It is believed that during this fourth phase the Germans lost the greater part of three divisions. ("Pioneer.")

Enemy Transport Sunk.

By French Submarine.

LONDON, May 12.

ROME.—A French submarine sank an enemy transport laden with war material in lower Adriatic.

Russia.

The Calm on Eastern Front.

Absence of German Infantry Efforts.

LOHORE, May 12.

LONDON, May 11th.—The "Daily Telegraph's" Petrograd correspondent states that the ground on the eastern front had long been impracticable and the weather is sultry. The military are puzzled at the calm prevailing, and there is a difference of opinion as to whether repeated German bombardments not allowed by persistent infantry efforts are designed to test the Russian line and mislead the Russians as to the German plans of merely to veil the enemy's weakness and the complete absence of intention seriously to attack. ("C. and M. Gazette.")

Turkey.

Another Town Captured.

LONDON, May 12.

PETROGRAD.—A communique says the Russians have occupied Kasrishirin in the direction of Baghdad. They took Turkish reserve munitions and provisions, and pursued the enemy capturing three guns.

THE TURKS DRIVEN OUT.

ALLAHABAD, May 12.

LONDON, May 11th.—A Russian official communique states that the Russian troops have driven the Turks from the range of mountains south of Alushi.

Movement of Turkish Troops.

ALLAHABAD, May 12.

LONDON, May 11th.—According to a "Central News" telegram from Rome, Greek merchants from Alexandretta report that the Turkish army which was concentrated on Syria for an attack on Egypt has been removed apparently in the direction of Armenia. Regiments were continually sent to Damascus and Aleppo to suppress revolts of the hungry populace. The Germans are said to be organising a force of 250,000 Turks between Erzincan and Diarbekir.

Peace Movement in Turkey.

Grand Council at Sultan's Palace.

LAHORE, May 12.

LONDON, May 11th.—The "Morning Post's" Salonika correspondent, quoting Constantinople messages, says that a grand council was held at the Sultan's palace to consider terms of peace. The preachers in the principal mosque are urging the people to prepare for liberation. A secret committee is forming and great results are anticipated.

TELEGRAMS.

Appointment of Sheik-ul-Islam.

Reuter's Amsterdam correspondent states that Mussa Kazim, a senator, has been appointed Sheik-ul-Islam vice Hari Bey. ("C. and M. Gazette.")

IRELAND.

Enquiry Into Irish Outbreak.

A Commission Under Lord Hardinge Appointed.

LONDON, May 12.

In the House of Commons Mr. Asquith stated that the Commission of enquiry into the outbreak in Ireland would consist of Lord Hardinge of Penthurst, Chairman, Justice Shearman and Sir McKenzie Chalmers. The Commission would enquire into the causes of the outbreak and the conduct and degree of responsibility of the civil and military authorities. Mr. Redmond regretted that the investigation would not have a wider scope.

The Revolt in Ireland.

A Statement by Mr. Asquith.

LONDON, May 12.

In the House of Commons Mr. Asquith said there was reason to believe that there was no further necessity for extreme measures against Irish rebels, but he could not give any undertaking thereon.

Lord Wimborne's Resignation.

LONDON, May 12.

Lord Wimborne, Lord Lieutenant of Ireland, has resigned.

His Successor.

The Duke of Devonshire, besides Lord Derby, is mentioned in connection with the successor to Lord Wimborne.

The Irish Secretaryship.

Mr. Tennant is the latest nominee for the Irish Secretaryship.

Nationalist Party's Appeal to Irish People.

The Nationalist party appeals to the people of Ireland to support the constitutional movement, which has accompanied so much for Ireland during the past fifteen years, and warns the people that the alternative is futile revolution and anarchy.

Mr. Asquith's Visit to Dublin.

His Itinerary Commented.

LONDON, May 12.

Mr. Asquith went to Dublin last night. He is expected to return at the beginning of the week. The Premier's step is compared with his assumption of the War Office, when Colonel Seely resigned and is hailed by the Ministerial Press as an act of courageous self-sacrificing initiative which should bear good results. It is stated that the Nationalists, though not consulted, believe that Mr. Asquith intends sound the Irish opinion as to the possibility of a compromise on the Home Rule question. The Unionist press is less optimistic. The "Times", which says that Mr. Asquith has forsaken his proper functions in war time for a spectacular expedition, declares that those hoping for a permanent Irish settlement are likely to be disappointed. The Government will have achieved much if it succeeds in establishing a strong executive. The "Times" demands that a clean sweep be made of the present Irish administration.

Holland.

Mutiny on Dutch Battleships.

LONDON, May 12.

AMSTERDAM.—A mutiny broke out on three Dutch battleships at Java and sixty men on the "Zeven Provinciën" were punished. Three hundred deserters refused to return to their ships and remained in the streets which were patrolled by soldiers. The Amsterdam Dutch Liners, despite the German submarine assurances, have resumed the circuitous route round north of Scotland.

AUSTRALIA.

Australia and the War.

Striking Budget Speech.

LONDON, May 12.

MELBOURNE.—"The Time has arrived when Australia should furnish her own war expenditure if not lend money to the Imperial Government." This striking announcement was made by Mr. Higgs in his budget speech. He added that the wealth of Australia was estimated at a thousand million, and its income at two hundred millions. Nevertheless there was urgent need for economy. He estimated the receipts at eighty-nine millions and the expenditure at seventy-six millions. No further export of gold would be allowed during the war. Defence expenditure amounted to seventy millions.

Germany.

The German Position.

No Longer any Coherent Plan.

ALLAHABAD, May 12.

LONDON, May 11th.—The Petrograd correspondent of the "Morning Post", who generally adopts an optimistic view, floats the report that the enemy contemplates a combined naval and military attack upon Riga. The correspondent inclines to the theory that Germany has no longer any coherent plan for prolonging the agony of the war. She continues to exhibit liveliness throughout the front, but her operations, he holds, are really of a defensive nature. Instead of raising the East against Europe she is now considering whether she can afford to continue to assist the Turks to defend their country. Again, so far from breaching the French line, the Germans are subjected to constant counter-attacks which promise unpleasant consequences. Germany indeed, the correspondent proceeds, is obliged to patch up the tanks in her defences in view of the rising tide represented by the augmentation of the forces of the Allies. With her supplies of men falling, the patching material must be withdrawn, which means that perilously thin places are left in the German defences.

TELEGRAMS.

A Military Correspondent's View.

The military correspondent of the "Daily Telegraph," dealing with the position in Russia, considers it possible that the Germans may attempt to repeat their coup of 1915, either to the north or south of the Pinsk marshes, whereupon the Anglo-French armies must strike with their whole strength, having previously concentrated in France all their available land forces. — ("Pioneer")

Herr Leibknecht's Release.
Socialist Motion Declined.

LONDON, May 12.
AMSTERDAM. — The Business Committee of the Reichstag has declined the Socialists' motion asking for the release of Herr Leibknecht and the postponement of his trial on a charge of inciting the crowd at the Potsdam demonstration of May 1st.

Liebknecht Not to be Released.

LONDON, May 12.
The Reichstag decided by 229 votes against 111 not to release Liebknecht, who was arrested on the charge of inciting crowd at Potsdam demonstration on May 1st.

Mesopotamia.

Work of British Aeroplanes.
For Beleaguered Garrison.

LONDON, May 12.
In the House of Commons Mr. Tennant announced that between the 11th April and 29th April British aeroplanes dropped 18,000 pounds of food, besides medical and other stores, at Kut. Throughout the operations only one British aeroplane was lost.

Gallant Service in Mesopotamia.

Honored By Conferment of Indian Order of Merit.

BOMBAY, May 12.
Army Department :—The current issue of the "Gazette of India" notifies the conferment of the Indian Order of Merit, first and second class, upon a number of Indian Officers and men for gallant service in Mesopotamia.

AMERICA.

American Inquiry.

Regarding Submarine Punishments.

LONDON, May 12.
WASHINGTON. — Mr. Lansing stated in an interview that the United States would ask Germany and Austria the nature of punishment meted out to the commanders of the submarines which torpedoed the "Sussex," the "Ancona" and the "Arabic."

The Reason for Inquiry.

LONDON, May 12.
PARIS. — It is declared that the commander of U 18, which is believed to have torpedoed the "Sussex" has been promoted. This is doubtless the reason for America's inquiry regarding his punishment. Lord Stanley has been slightly wounded.

American Troops in Mexico,
IN PURSUIT OF RAIDERS.

ELPASO. — The troops of the American cavalry have crossed the Mexican border in pursuit of the recent Glensprings raiders.

Another German Note.
Sinking of the "Sussex".

LONDON, May 12.
WASHINGTON. — Mr. Gerard has notified the Government that a fresh German note is about to be sent. He intimates that the commander of the German submarine which torpedoed the "Sussex" has been punished and states that reparation has been offered.

Terms of the Note.

LONDON, May 12.
WASHINGTON. — The German note regarding the "Sussex" declares that, while the submarine commander acted in the "bona fide" belief that he was facing a Warship when he torpedoed the "Sussex", nevertheless he formed his judgment too hastily and did not act in accordance with instructions. It therefore admits frankly that the assurance given to the United States were not adhered to in this instance, and expresses sincere regret at the deplorable accident. The Note says that the Commander has been appropriately punished, and offers indemnity to injured Americans.

INDIAN TELEGRAMS.

(FROM OUR OWN CORRESPONDENTS.)

(BY WIRE.)

Simla.

War Cable to the Viceroy.

SIMLA May 12.
The following telegram dated yesterday has been received by H. E. the Viceroy from the Secretary of State :—
The Germans after a violent bombardment delivered a strong attack on Hill 289. The attack was completely repulsed. The French in a minor attack occupied the elements of German trenches west of Morthomme. There was mining artillery activity on the British front.
The Germans attempted an offensive near Sonorgon, but the Russians forced them to retire. The Russians stopped a Turkish offensive in the region of Mamakhatun. The Russians occupied Kasrishirin in the direction of Baghdad.

Gazette of India.

SIMLA, May 12.

The following is published in the current issue of the "Gazette of India":—

LEGISLATIVE DEPARTMENT:—Dr. M. N. Bannerjee resigns his seat in the Imperial Legislative Council.

HOME DEPARTMENT :—The following Honorary Assistant Surgeons are reappointed on the personal Staff of H. E. the Viceroy to complete their tenure of five years :—Mr. S. F. Gandhi (Bombay), Rao Bahadur Qanani Lal (United Provinces), Rai Bahadur Baroda Kanto Roy (Bihar and Orissa), and Rai Bahadur Pundit Balkishen Kaul, (Punjab.)

FOREIGN AND POLITICAL DEPARTMENT:—Mr. A. R. Jelf temporarily officiates as Resident, Indore.

FINANCE DEPARTMENT:—Mr. V. M. C. Trotter, officiates as Accountant-General, Bombay, vice Mr. Bigstocks granted six months leave.

ARMY DEPARTMENT :—H. E. the Viceroy is pleased to reappoint the following officers on His Excellency's personal staff to be Honorary Aides-de-Camp :—The Honorary Colonel F. J. Agabeg, Chota Nagpur Light Horse; Honorary Colonel W. T. Grice, C.I.E., V.D., 1st Battalion, Calcutta Volunteer Rifles; Honorary Colonel J. C. Knowles, C.I.E., V.D., Surma Valley Light Horse; Honorary Colonel H. G. Warburton, Lucknow Volunteer Rifles; Honorary Colonel A. J. Pugh, V.D., Calcutta Light Horse; Honorary Colonel H. S. Reed, Bombay Light Horse; Honorary Colonel W. D. Henry, C.I.E., V.D., Simla Volunteer Rifles.

To be Honorary Surgeons:—Colonel A. E. Tate, Army Medical Service; Surgeon-General F. H. Trehern, C.M.G. F. R. C. S., (Edin.) Army Medical Service; Lieutenant Colonel C. F. Wannill; R. A. M. C., Major G. F. Rugg. R. A. M. C., Captain A. G. L. Macilwaine; R. A. M. C.

Plague Mortality in India.

SIMLA, May 12.

The mortality from plague in India during the week ending the 6th May was 1944 seizures resulting in 1521 fatal cases. Provincial returns showed that there were 205 deaths in Bombay Presidency, 16 in Madras, 11 in Bengal, 186 in Behar and Orissa, 536 in the United Provinces, 100 in the Punjab, 109 in Burma, 11 in the Central Provinces, 23 in Mysore State and 318 in Hyderabad State.

Export of Lacs Prohibited.
Lac Dye Excepted.

SIMLA, May 12.

The following is published in the current issue of the "Gazette of India":—

A Press Communique issued in Commerce Department states :—It is hereby notified for general information that with effect from the 13th May 1916 the export from British India of lacs of all kinds including shellac, gum lac, seed lac and stick lac, but not lac dye, will be prohibited to all destinations other than the United Kingdom, British possessions and protectorates. In order to minimize the inconvenience caused by this prohibition to the mercantile community, the Collector of Customs have been instructed to permit exports of lac to Allied countries under license. They have also been authorised to permit under license shipments of lac in normal quantities to the usual consignees in the neutral countries outside Europe. Applications for licenses to export lac to neutral countries in Europe should, however, be submitted to the Government of India through the Collector of Customs at the port of shipment.

Bengal.

An Interesting Case.

Echo of the Swadshi Agitation in Bengal.

CALCUTTA, May 12.

An interesting case arising out of the Swadeshi agitation in Bengal came on for hearing to-day, at the High Court before Mr. Justice Fletcher, in which both the plaintiff and the defendant are deportees. This was a suit brought by Subodh Chunder Mullick against Monoranjan Guha to recover Rs. 5,000. Mr. B. L. Mitter appearing for the plaintiff said that his client Mullick was a very foolish young man who allowed himself to be drawn into the vortex of the Swadeshi agitation a few years ago, one result of which was that he had been relieved of almost all his money. In 1914 the defendant, Guha, induced Mullick and Mr. S. M. Tagore, son of Mr. Satyendra Nath Tagore and nephew of Sir Rabindranath Tagore, to enter into an agreement with him in regard to a mine which Guha owned in Hazaribagh district. There was an agreement by which Mullick was to be paid Rs. 40,000 and Mr. Tagore Rs. 16,000. They formed a company with a capital of Rs. 80,000, Mullick being the Managing Director. On the 27th June 1913 Guha persuaded Mullick to give him Rs. 5,000 and take the assignment of a certain sum of Rs. 5,000, which he claimed as due to him out of the business. Mr. Tagore was no party to it, and the present suit was brought upon that document. The Government refused sanction to the company and they began to work the mine, themselves. Mullick was given possession of the mine, but, after two months, he was driven out by the defendant. His Lordship held that this was a matter of accounts and referred it to the assistant referee for an account to be taken as against the defendant.

Burma.

Indian Red Cross Society.

Establishment of a Burma Branch Decided.

RANGOON, May 12.

A well attended public meeting was held at the Jubilee Hall this evening under the Presidency of Mr. G. R. Guinness. The report was ready by the Secretary on the Burma Red Cross work in the province since its inception in September 1914. It was unanimously decided to establish formally a Burma Branch in Rangoon of the Indian Red Cross Society linking it up with Simla as the Headquarters. H. H. the Lieutenant-Governor was asked to be President of the Branch, Bishop Fyfe and Dr. Cardot Vice Presidents, with Mrs. R. S. Giles. A Committee was also elected chiefly composed of ladies. Donations up to 31st December last amounted to little over Rs. 39,000. Thirty-nine thousand four hundred and ninety-four articles have been sent forward.

Punjab.

The Murder of A Bank Agent.

Trial of the Accused.

LAHORE, May 12.

The "Punjabee" learns that police enquiries into the murder of Mr. Priestly, late agent, Alliance Bank, Simla, who was found murdered in Lawrence Gardens 3 or 4 months back, has been completed, and the accused are now being tried by Mr. Keough, Additional District Magistrate, Lahore. Proceedings are being held in camera. There are said to be more than 80 witnesses in the case, of whom more than half have already been examined. The proceedings, in the Magistrate's opinion, are expected to be over before the end of this month when the accused will probably take their trial before the Sessions.

Bombay.

Outward Mail Steamer.

BOMBAY May 12.

The P. and O. Company steamer "Khiva," (which is connected with the "Salsette") which left Bombay with the outward mails of the 24th April, arrived at Marseilles on Thursday, the 11th instant, all well.

A Correction.

KARACHI, May 12.

Sovereigns which were lately selling in Upper Sind at Rs. 17 have now fallen to Rs. 15-12. The price of copper has risen in a few days from Rs. 82 to Rs. 102 per cwt. Merchants are going about buying up all the old copper they can get.

Metal Market in Upper Sind.

POONA, May 12.

With reference to a Poona message stating that all the wedding presents received by Mr. James Orfar, Private Secretary to H. E. Lord Willingdon and his wife, have been stolen, it is now understood that only a ring and a pair of earrings were stolen.

Trial Under Criminal Breach of Trust.

The Accused Discharged.

POONA, May 12.

Mr. Vacha, City Magistrate, delivered judgment to-day in the case in which two vegetable merchants of Poona city were charged with criminal breach of trust in respect of property worth of Rs. 75,000 left to the son of Sub-Judge, Narayan Balakrishna Brahma. The Magistrate held that power of attorney was held by the Brahmin manager, Kiture, of the Peninsular Bank, who had sold the promissory notes for Rs. 41,000 belonging to the complainant Ramachandra Narayan Brahma. None of the complainant's property had been found with the accused, and there was nothing to show that the accused had received any of the complainant's property. The accused were discharged.

Restlessness of Money Market.

Messrs. Montague's Suggestion Disliked.

BOMBAY, May 12.

The financial correspondent of the "Times of India" in his weekly letter says:—The money market has become suddenly restless. Some banks have risen their silver loans to 8 and 9 per cent, which is upsetting the bazaars. The banks are maintaining a careful watch on the general situation, but there is no spare money anywhere and cautious and tentative working appeals are the order of the day. The public is anxious to know something about the new rupee loan. It is believed that the largest tenders for the same will be directly or indirectly through Bombay. Quotation of 3½ per cent stock is steady near Rs. 80 level. The bullion position is fluctuating considerably. Sovereigns which last week touched 17-4 have declined to near Rs. 16. Mint gold has declined from Rs. 29 to Rs. 25-8. Bar silver which had touched Rs. 98 is now quoted at Rs. 96-8 after dropping to Rs. 89-8. Messrs. Samuel Montague and Co's. suggestion to recall and remind the rupees quickly into coin with less silver contents is here looked upon with dislike. Silver rupees cannot be kept in circulation if its bullion value makes it profitable to melt or export. It is generally regarded that such a contingency is not likely to arise.

A Presentation to Lady Willingdon.

In Appreciation of Splendid Work During War.

It is understood that the ladies working at the head quarters offices of the Women's Branch of the Bombay Presidency War Relief Fund will make a small presentation to Lady Willingdon in appreciation of her splendid work as their leader during the war.

South India.

The Hobart Park Fair.

OJTACAMUND, May 12.

The Hobart Park has been quite alive since 1 P. M., it being the occasion of the Hobart Park Fair. The hill tribes marched into the accompaniment of Kotta music under the command of Mr. Bellie Gowoda, a leading member of the Badaga community. On arrival, Their Excellencies Lord and Lady Pentland were received by General Sir Arthur Phayre, Mr. Knapp and the members of the Executive Committee. The Foy Scouts were drawn up at the entrance. Their Excellencies walked round the extensive grounds and visited the various booths and stalls, making purchases at each. One of the tents is devoted to a collection of recruiting posters issued in England since the war began, and kindly lent by Lady Pentland. The various attractions included music by the bands of the Governor, the Mysore Maharaja and the Nilgiri Volunteers. There were Fancy stalls, refreshment stalls, theatricals, pierrot performance, lightning picture production, Alaster the hand-reader, wrestling, conjuring by Mr. Venugopal Rau, art gallery, shooting gallery, instantaneous photographs, hill tribes exhibition, scientific marvels, horse races and very many other attractions.

It is understood that Mr. A. R. Cox, I. C. S., District Magistrate, Bangalore, will avail himself of one month's leave from the 17th instant, and that Mr. F. Cunningham will act as District Magistrate in addition to his own duties.

Amrutanjana

Best Indian Pain Balm.

తల నొప్పి

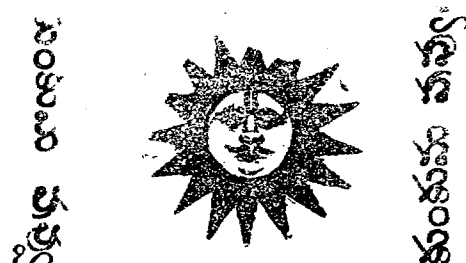
నొప్పి

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము

ప్రతివారము వేలకు వేలు విక్రయము
చక్కని డబ్బితో సహా సీసా 1-కి వెల 0-8-0.
తలనొప్పులమాన్వనము, వాయువుబొట్ట బోగొట్టున
చర్మనొప్పుల బారదోలును. పొట్టబోగొట్టును
వనమూలికలచే హిందూ దేశమందు
తయారుచేయబడు మంచిమందు.
దీనిని విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు.
సువాసన గలిగి యుండును.
అమృతాంజనం డిపో 6, తంబుకెట్టిపిడి, మదరాసు.

కుంకుమ పువ్వు

స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు
మావద్ద దొరకును. కొనువారు సూర్యమా
తాను గమనింపుడు. కరస్పాండ్లెమ్మ మొదలగుపది
కంగ్లీషున వ్రాయవలయును :-
ఎస్. నారాయణ అందు కంపెనీ.
(53) 21, హమ్మింగ్విధి, బొంబాయి.

గ్యాలీ మోటారు పాఠశాల

మోటారుబండ్లు నడుపుటకు, వాటిని బాగుచేయ
గలగు తరఫియందు నిచ్చుటకు మోటారుబండ్లు ఎట్లు నడు
చునో యేర్పాటుగలము యేర్పాటుచేయునో అది ఇది
బోయినపుడు స్వల్పముగావేయ రిపేరులను యాయంకము
వల్ల అభ్యాసపూర్వకముగా ఈపాఠశాలలో, యూరోపియన్
వారకల్ల నేర్పించబడును. ఇది రెండు మాసములలో నేర్పించి
గతర్మ మెంటువారివద్దనుంచి లై సెన్సు యిప్పించి కంపెనును,
ఐంటుట ఫీసు 40 రూపాయలు కట్టవలయును.
తిరిగి క్లాసులు జూన్ నెల 15 తేది నుండి ప్రారంభమగును.
క్లాసులో చేరలచిన విద్యార్థులు మే 31 క తేదిని గాని
అంతకు ముందుగాని ధరభాన్తులు చేసికోవలయును. పాఠ
శాల విద్యార్థులు కోరినచో నివసించుటకు తాగినంగలదును.
ఈ క్రింద నుదహరించువారికి వ్రాసికొనుడు.
(41) గ్యాలీ అండ్ కో, బ్రాడ్వే, మదరాసు.
Galley & Co., 149 Broadway, Madras.

180 పుటల పుస్తకము ఉచితము

ఆరోగ్యమును కాల్వకునుభవించుటకు స్వాభావిక
మైన కొన్ని విధులను ఆననమందుటవలననే కల్గుచున్నది.
ఈ ఉత్తమమైన పుస్తకము ఆరోగ్యమార్గమును కలగజేసి
శరీరస్థాభ్యుదయము దృఢపరచును ఆయుర్వృద్ధిని ఇప్పించు
ను. ఈ పుస్తకము ఇవాడుగా నీయబడును. పోస్టు ఖర్చు
యు మేమే భరించిపంపెదము. వెంటనే వ్రాయుడు.
వైద్యశాస్త్ర మునిశంకర్ గోవిందజీ,
అతంకనిగ్రహబౌద్ధధామం, 157, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

మోహనీ తైలము

5 తులముల నూనె సీసా 1-కి వెల 0-12-0
ఇది మనోహరమయిన విద్యార్థులు, స్త్రీదర్శు.
ఉద్యోగములు మొదలగు వారికి నుభనిద్ర, విక్రాంతి నిచ్చును,
అమృతాంజనం డిపో, 6 తంబుకెట్టిపిడి, మదరాసు.

ప్రపంచచరిత్ర

మూడవ సంచిక వెలువడినది.

గ్రంథకర్త:- గా. హరిభర్తృత్తమరావు, ఎం. ఏ.
శైలినులభము. కథలు చదివినట్లు చదువుకొన
వచ్చును. బహుప్రాచీనకాలమునుండి లోకములోని
అన్ని దేశములలో జరిగిన సంగతు లిందు వ్రాయబ
బడును. చందాపద్ధతి ఆరుసంచికలకు రు. 2-0-0
అంచెకూలి లేదు. ప్రవేశరుసుము లేదు.
సిద్ధమయిన సంచికలు పి. పి. గా వంపుచుము
కలయవారు:- ప్రపంచచరిత్రకార్యాలయము,
(27) 145, కాంపిడి, చాచరాసు అని వ్రాయుడు.

మదరాసు మోటారు ఇంజనీయర్లు

288 24 జనరల్ పీటర్సురోడ్డు
మోటారుబండ్లు పోస్టు, మదరాసు.
మోటారుబండ్లు యంత్రనిర్మాణమును, నడుపువిధానము
ను, బోధనాభ్యాసముల గలపడును. ప్రత్యేక గమనిక:-
కారునుండిద్యార్థులకు ఉచితముగవలయు, బోధనాదీక్షములు
పి ఏర్పాటుచేయబడును. ప్రతివేలప్రభువున క్లాసుప్రారంభ
కనుగును, తయారైన వైనాకరికి శిష్యాత్వచేయబడును. స్వల్ప
శంఖ్యలో దీసికొనబడును. శిక్షణకు గారికి వ్రాసికొనవలెను.
ప్రతిదినమును ముఖ్యముగ పువయోగకరమైనదిగ
వైద్యవిద్య
దీనియందు మెండు వైద్యబోధనలు నిండియున్నవి.
144 పుటలుగల పుస్తకము మీ యింటివద్ద ఏ కర్మములేక
పోనీజి ఖర్చులు కూడ లేక మీకు యిప్పించేటట్లు పుస్తక
ప్రతినికొనుటకు స్వములేదా? ఇదే ఒక పుస్తకమునకు
వ్రాయుడు. రాజవైద్య నారాయణజీ కేకనజీ,
188 20, చీనాబజారురోడ్డు, మదరాసు.

కుంతల

చక్కని తెలుగునవల. చదివితీరవలయు.
ఇది గుంటూరుకోస్తా స్త్రీదర్శు
మందపాటి పేంకట వరదరాజమూళర్, బి. ఏ.,
విరచితము
వెల 8 అణాలు. గ్రంథాలయములకును, స్త్రీలకును
విద్యాధులకును వెల 7 అణాలు.
గ్రంథములు గ్రంథకర్తయొద్ద దొరకును.

మండుకు నూనె

వెల సీసా 1-కి 0-6-0.
ఈనూనెను రాచిన చుండు, పొట్టురాటుట, జిల
గోకుడుపుండ్లు మొదలగునవి మానును. దీనివలన
వెంట్రుకలకు హానిగలుగక చక్కగ బెరుగ గలవు.
అమృతాంజనం డిపో, 6, తంబుకెట్టిపిడి, మదరాసు.

అపూర్వమైన గ్రంథములు

- 1. త్రివర్ణప్రదీపిక:- టీకా తాత్పర్య విశేషార్థ
సహస్రికం, అకవలముండి తెలుగులోనికి భాషాంత
రీకరించబడింది. ధర్మశాండ 1-0-0
2. త్రివర్ణప్రదీపిక:- అర్థశాండ, మన పూర్వపు
కు రాజకీయవిషయములందు గల ప్రభావమును
దీక్షవలన వెలుంగవచ్చును 1-4-0
3. ఆర్యవిద్యారహస్యము:- సవనము 0-12-0
4. ఈశ్వరదర్శనము:- ,, 0-12-0
5. సనత్కుజాతీయము :- శంకర భాష్యాంధ్ర
టీకా తాత్పర్య సహస్రికము 0-12-0
6. సంస్కృత భారతము:- ఆంధ్రాక్షరములు
18 పర్వములు, నిర్ణయ మైన ప్రతి 18-0-0
నిత్య కర్మాప్రకాశి మతగ్రంథములు, తొట్టివైద్యగ్రంథ
ములు, అది శంకరాచార్య, గాత్రాత్రి మున్నగు పటములు
మాదగ్గల లభించును.
వలయువారు:- మానేజరు స్వధర్మప్రకాశిని,
గుంటూరు, అని వ్రాసేది

నిమల (REGD)

255 హేర్ ఆయిల్
సింలా హేర్ ఆయిల్ వెంట్రుకులను వృద్ధి చేయును. నెరసిన వెంట్రుకలను, ఎట్లని వెంట్రుకలను నలుపుచేయును.
రాని వెంట్రుకలను ఆపును. మేదస్సును చల్ల గానుంచును. ఇది బహురమ్యమయిన నువానలతో కూడియున్నది. దీనిని ఉప
యోగించువారలకు పూచిన పువ్వులతోటయందు చున్నట్లుండును.
గొంగిరి సం॥ మైసూరునందుంచబడిన ఎగ్జిలివనునందు దాని ధరియకమునకు ఒక నువర్ణ పతకము నిచ్చిరి. చుట్టియు
భావనాదయించుచుబడిన ప్రదర్శనమునందు బొంబాయి గవర్నరు సాహెబు హిజు ఎక్సలెంసు లార్డు వెల్లింగ్టన్. జి. సి.
వి.ఇ. గారు ఒక యోగ్యతాపత్రక నిచ్చిరి. ధరలు. బుడ్డి రికి రూ. ౧౦-౦. 3కి ౨౦-౦. తహాలాకప్పుడు ప్రత్యేకము.
సోల్ విజంటు:- కాకు అందు కో, సి. పి. టూకు చంద్రబాగు, పి. బి. నెం. 4, బొంబాయి.

చెప్పలు టోకుధరకే యివ్వబడును

Table with 5 columns: No, Description, Price, and others. It lists various items and their prices in a structured format.

CASH MUST BE SENT WITH ALL ORDERS.
ఒకడెజుకు జతలొకనువారికి నూటికి పది చొప్పున కమిషనునయిబడును.
క్రొం లెదర్ కంపెనీ, పల్లావరం, మద్రాసు.
Also obtainable from our Retail. AGENTS:- MESSERS. MASON, SMITH & Co., MOUNT ROAD, MADRAS.

